

19. évfolyam
csütörtök
Budapest V.
Mánlyu. 3.

ÚJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 8. SZÁM

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1948 FEBRUÁR 19.
5708 ADAR 9.

Nem lehet az alapvető szabadságjogokat a szabadságjogok ellen felhasználni

A Zsidó Világkongresszus javaslatait elfogadta az Emberi Jogok Bizottsága
Írta: HEGEDÜS NÁNDOR

Az Új Élet egyik legutóbbi számában ismerttettem nagy vonásokban azt a kiemelkedő szerepet, amelyet a nemzetközi zsidó közületek, elsősorban a Jewish World Congress (Zsidó Világkongresszus) vitt az elmúlt hetekben az emberi jogok és alapvető szabadságjogok nemzetközi szabályozása terén. Cikkemben jeleztem, hogy nem állnak még rendelkezésre a tárgyalások eredményei és csak ezeknek birtokában alkothatunk képet magunknak arról, hogy a zsidó közületek milyen sikerrel működtek közre az emberi jogok új elrendezésében.

A napokban a Jewish World Congress kiadta jelentését a genfi tárgyalásokról, valamint megjelentek immár a genfi ülések jegyzőkönyvei is. Ezek öröndetes sikert tüntetnek fel. Olyan jelentős zsidó indítványok kerültek be az emberi jogok és alapvető szabadságok nemzetközi kodifikálásába, amelyek — ha ez az új kódex életbelép és azt végre is hajtják — új színeknek adnak a szabadságjogok általános értelmezésének, amennyiben a steril elméleti felfogások helyett a világháború és hitlerizmus borzalmi nyomán leszűrt tanulságok érvényesülnek az emberi szabadságjogok meg-

fogalmazásánál és gyakorlati alkalmazásánál. Röviden és tömören: a zsidó indítványok elfogadása folytán a létesítendő szabadságkódex kizárja azt, hogy a szabadságjogokat fasiszta eszmék hirdetése és elűtése javára is fel lehessen használni. Emberi jogokat azok, akik ezt a jogot az emberi szabadság megsemmisítésére akarják kiaknázni, nem élvezhetik és ezek számára nemzetközi jogvédelem nem nyílik meg. A zsidó közvélemény tájékoztatására a hiteles adatok és jelentések alapján cikksorozathoz dolgozom fel a zsidó közületek nagyjelentőségű és széleskörű nemzetközi sikereit és elsősorban a Zsidó Világkongresszus aktivitásának döntő eredményeit. Ez a nagyraheavított szervezet beigazolta ismét, hogy a világ zsidóságának valóban kitűnő és méltán súlyos szavú tényezője és képviselője.

Az előzményekkel multkori cikkemben már ismerttettem és ezért most csak nagy vonásokban foglalom össze.

Az Egyesült Nemzetek (angolul United Nations Organization; röviden: UNO) alapokmánya feladatul tűzi ki az emberi jogok és alapvető szabadságok biztosítását. Meg kell tehát határozni, mik ezek a jogok és szabadságjo-

gok és miként kell ezt a biztosítást gyakorlatilag keresztülvinni. Ezért az UNO Társadalmi és Gazdasági Tanácsa kiküldte az Emberi Jogok Bizottságát, amely 18 állami képviselőjéből áll és pedig (az angol elnevezés alfabetikus sorrendben) Ausztrália, Belgium, Chile, Kína, Egyiptom, Franciaország, India, Irán, Jugoszlávia, Libanon, Panama, Filippinek, Ukrajna, Anglia, Szovjetunió, Uruguay és az Egyesült Államok. A bizottság elnöke: Roosevelt Eleonora asszony. Az Emberi Jogok Bizottsága részére az UNO főtitkársága elkészítette az emberi jogok deklarációjának tervezetét és a Bizottság ezt vette tárgyalás alá tavaly Genfben tartott ülészakában november és december hónapokban. A Bizottság számos albizottságot és tárgyaló csoportot küldött ki a kérdés részletes kidolgozására. A probléma ugyanis így alakult: nem elég ünnepélyes deklarációban leszögezni: melyek az alapvető emberi jogok és szabadságok, hanem gondoskodni kell olyan szerződésről és eljárásról, amely ezeket az ünnepélyesen kinyilatkozott jogokat garantálja és azokat az államokat, amelyek e jogokat megsértik, felelősségre vonja. Kell tehát a jogok precíz

megfogalmazása és kell a szankció, amely e jogoknak a valóság erejét adja. A jogokat megállapíthatja az UNO főgyűlése, de a végrehajtást csak úgy lehet biztosítani, ha egyes államok erre magukat külön nemzetközi egyezményben kötelezik. Három csoport tárgyalhat tehát Genfben, mielőtt az Emberi Jogok Bizottsága határozott volna és pedig 1. az emberi jogok deklarációját szerkesztő csoport, 2. a nemzetközi egyezményt (konvenciót) megfogalmazó csoport és 3. a konvenció gyakorlati alkalmazásának módjait kidolgozó csoport.

A zsidó szervezetek munkája tehát főleg abban állott, hogy ezeknél az al csoportoknál juttassák érvényre a zsidó álláspontot. Mire hogy a zsidó szervezetek, mint az UNO alapokmányában engedélyezett „nem-kormányzati szervezet” csupán megfigyelői minőségben vehettek részt az üléseken, törekvésük arra irányult, hogy valamely állam képviselőjét szerezzék meg írásban benyújtott indítványai támogatásához. Igen érdekes, hogy azok között az államok között, amelyeknek delegátusai a zsidó indítványok szószólóit szegődtek és azokat képviselték, arab állam is adott, mint Libanon, ami mutatja azt, hogy két

Ára 1 forint

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

nép meg tudná találni egymás között az együttműködést, ha nagyhatalmi kezek vagy más tényezők ennek az együttműködésnek útját nem állanák. A Jewish World Congressen kívül képviselték magát a genfi tanácskozáson az Alliance Israelite Universelle, az American Jewish Committee, az Anglo Jewish Association, Board of Deputies of British Jews, az American Jewish Conference és a South African Board of Deputies.

A Jewish World Congress jelentése, amelyet a napokban adott ki, érdekesen vázolja a zsidó közületek szerepét:

„Jóllehet egyik zsidó szervezet javaslata sem tartalmazott ellenmondást a másikéval szemben, mégis a Zsidó Világkongresszus magatartása különböző a többi zsidó szervezetétől annyiban, hogy a többi szervezet teljesen magáévá tette a Főtitkárság tervezetét és csupán apró részletekben és különleges zsidó ügyekben javasolt javításokat a szöveghez, addig a Kongresszus rámutatott a tervezet súlyos hibáira és kö-

vetelte annak tartotta olyan fontos javaslatok benyújtását, amiknek tartalmát és irányelveit az eredeti javaslat elmulasztotta vagy elhanyagolta. A Bizottság, szellemére jellemző volt, hogy a Zsidó Kongresszusnak ezt a bíráló fellépését nemhogy rossz néven vette volna, hanem ellenkezőleg teljes elismeréssel fogadta. Romulo filippin delegátus ki is jelentette nyilvánosan valamennyi delegátus nevében: megelégedéssel tölti el, hogy egy nemzetközi zsidó szervezet képviselője döntő értékű helyesbítő javaslatokat nyújtott be, ami érthető is, mert a zsidók voltak azok, akik az emberi jogok megsértése és a védelem hiánya folytán a legtöbbet szenvedtek.

A Zsidó Világkongresszus képviselői, dr. Bienenfeld, Easterman és dr. Biegner minden ülésen résztvettek.

Lássuk ezek után azokat az indítványokat, amiket a Zsidó Világkongresszus megbízottai előterjesztettek és amiket az Emberi Jogok Bizottsága elfogadott.

Fasiszta üzemek

Az Emberi Jogok Bizottsága, mint mondtuk, ama tervezet alapján folytatta tanácskozását, amit az UNO Főtitkársága elkészített. Ezenkívül számos egyéb tervezet és javaslat érkezett be az egyes államoktól és különböző nemzetközi jogi, társadalmi és politikai testületektől. E tervezetek alapvető szabadságokat óhajtottak adni mindenkinnek. Ez azt jelentette volna, hogy teljes propagandaszabadságot, sajtó- és szólásszabadságot kaptak volna minden országban a náci és fasiszták is és így nemzetközi védelem alatt üzhették volna tovább is átkos munkájukat. A demokratikus országok kénytelenek lettek volna tűnő agítációkat, mert hiszen az UNO kivétel nélkül minden ember számára ki-íratkozott volna, az alapvető emberi jogokat és szabadságokat. A Zsidó Világkongresszus beadványa kifejtette, hogy az emberi jogok újabb katasztrófájához vezetne, ha az emberi jogok ellenégeit ruháznák fel, immár nemzetközileg, korlátlan szabadságjoggal. Már pedig a szomorú tapasztalatok után az alapvető ez kell legyen: **senmi türelem a türelmetlenek javára semmiféle szólásszabadság a szólásszabadság ellenségeinek.** Ennek fogva az emberi jogok deklarációjának

világosan látni kell mondania, hogy senkinek nincs joga az emberi jogok deklarációjában foglalt évek és szabadságok ellen felhasználni az emberi szabadságjogokat. A zsidó álláspontot dr. Malik, Libanon delegátusa tette magáévá, terjesztette elő és azt a Bizottság 15 szavazattal egyhangulag elfogadta. Ezen az alapon úgy a jogok deklarációjába, mint a készülő nemzetközi egyezménybe a következő szakaszt iktatták be: **E deklaráció (konvenció) egyetlen szakasza sem terjeszti ki a jogokat olyan ténykedésre is, amik a deklarációban (konvencióban) foglalt jogok és szabadságok megsemmisítésére irányulnak.**

Ezzel világosan kifejezésre jutott tehát az, hogy a náciak és fasisztákat az emberi jogok és alapvető szabadságok nem illethetik meg eszméik terjesztésére és érvényesítésére. A zsidó indítvány elfogadása rendkívül fontos például Angliában, ahol Mosley fasiszta szervezkedése és propagandája virágozást kezd élni. Az angol törvények nem adtak eddig módot arra, hogy ezt a neofasiszta szervezkedést, amelynek egyetlen ütőkártyája az antiszemitizmus, megakadályozzák vagy teljesen betiltassák. — Az új deklaráció és konvenció immár erre jogot ad az angol kormánynak és

ha nem érne vele, úgy a zsidóságnak vagy bárki másnak joga lesz nemzetközi fórum-

hoz folyamodni a Mosley-féle antiszemita agitáció megállítására ellen.

A fasiszta törvények érvénytelensége

A tervezetek ki akarták mondani az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmére, hogy a jövőben ezeket a jogokat csak törvény útján lehet korlátozni, de semmi esetre sem közigazgatási rendszabályok útján. Nekünk magyar zsidóknak első olvasásra is feltűnik, hogy ez gyanú védelem lenne, hiszen nálunk parlament által megszavazott zsidótörvényekkel kezdtek meg a zsidók jogfosztását, amely aztán nyílegyenesen vezetett a gázkamrák felé. Ugyanez történt számos más országban is. De maguk a rendeletek is törvényerejűek voltak, mert hiszen a magyar kormány is törvényhozási úton kapott felhatalmazást a zsidótörvények kibocsátására. Helyesen jegyezte meg tehát a Zsidó Világkongresszus beadványa most, hogy a tervezet megfogalmazás minden fasiszta törvény számára biztosítaná a nemzetközi erőt. Hitler a zsidókat és demokratákat — ugymond a zsidó észrevétel — olyan törvények által fosztotta meg emberi jogaiktól, amelyek a német alkotmány szempontjából érvényesek voltak. Nemesak a törvények kezelése, hanem maguk a törvények is bűnösök voltak és további bűnök

elkövetésére szolgáltak eszközzül. A zsidó delegátus tehát más szöveget javasolt, amit Romulo filippin delegátus magáévá tett, előterjesztett és a bizottság egyhangulag elfogadott. Ez a deklarációban, mint 32. új cikkely foglalt helyet és a következőképpen hangzik:

„Az emberi jogokra vonatkozó minden törvénynek valamennyi államban az Egyesült Nemzetek céljait és alapelveit összhangban kell állni úgy, ahogy azt az UNO alapdokmánya kifejezi.”

A Zsidó Világkongresszus jelentése hozzáfűzi ehhez, hogy ennélfogva a jövőben semmiféle törvény nem lehet érvényes, amely védenetlenség alatt százezreket borcoljon koncentrációs táborban. De nézetünk szerint ezzel megoldást nyert a legfontosabb jogi kérdés is: alapvető törvény jellege van-e a készülő deklarációnak vagy sem? Ha a deklaráció megtiltja sérülmes törvények meghozatalát, nincs szükség rá, hogy külön beiktassuk ezt a nemzetközi nyilatkozatból az egyes országok alkotmányába. Ezzel némely országban súlyos alkotmányjogi akadályt hárítottak el.

(Folytatom.)

A pásztói zsidó temetőt is meggyalázták fasiszta gonosztevők

Az utóbbi idők fasiszta megnyilatkozásai között mindgyakrabban szerepelnek mártírelmékek szétrombolása, zsidó temetők nyugalmának megzavarása, sőt legutóbb a zuglói zsidótemplom meggyalázásával szerepeltek a fasiszta gonosztevők. Most pedig Pásztóról írják lapunknak, hogy e héten az ottani zsidó temetőt dúlták fel ismeretlen tettesek. Siremlékeket döntöttek le és zúztak szét.

Természetesen ez a „hőstett” is az éjszaka sötétjében zajlott le. A halottak természetesen semmi „ellenállást” nem fejtettek ki. A sírkövek könnyű dolguk volt tehát a hitvány merénylőknek. Jó volna mégis, ha végre hurokra kerülne az ilyen gonosztevők, hogy elhagyják méltó büntetésüket. A fegyháza velük, ott a helyük. A demokrácia nem lehet kíméletlen ezekkel a fasiszta merénylőkkel szemben.

Tavaszi tisztításairól

már most gondoskodjék, később torlódás lesz.
BALOG GYÖRGY kelmefestő, vegytisztító
Andrássy-ut 33.
Nagymező-utcai oldalon. Telefon: 221-129.

5x6 méret

3 órán belül

IGAZOLVÁNYKÉP
FOTO PÁRIS: NAGY ÁRUHAZ

3 darab 10 Ft

Vallási megerősödés felé...

Irta: Dr. KATONA JÓZSEF, pesti rabbi

Az elmúlt polgári esztendő számadatai most kerültek feldolgozásra. A számok alakulása mindig érdekes, mert sokat mond és mindig igazat beszél. A pesti zsidóság vallási életének legújabb számadatai igen tanulságosak és áttekintésük után megállapíthatjuk, hogy a jövőben szempontjából örövendeteselek.

A múlt évben közreadott tanulmányban száz esztendő számszerűségeit vettük vizsgálat alá és bizony az összehasonlítás után a fővárosi zsidóság lelki helyzetképe nem volt megnyugtató. Most a pesti zsidóság vallási életének számadatait az 1947-es évből tárjuk fel és ha szembe-helyezzük ezeket az adatokat korábbi évek számaival, azt láthatjuk, hogy a pesti zsidóság előre megy a vallási megerősödés útján.

Legelősebben a kitérésekkel kapcsolatos számok világítanak be a pesti zsidóság lelki életébe. A pesti zsidóság lélekszáma, sajnos, az üldöztetés és a háború következtében felére csökkent: tíz év előtt még a pesti hitközségnek mintegy 70.000 adófizető tagja volt, ma mindössze kb. 35.000 azoknak a száma, akik mint adóalanyok számitásba jöhetnek. (Ebből a 35.000-ból 5.000 támogatásra szorul és semmiesetre sem jöhet szóba, mint adófizető; még 5.000 lehet az új adóalanyok száma). A pesti hitközségnek 25.000 régi adófizetője van nyilvántartva. Ezeknek a közhatalomban a hitközség adófizetési felszólítást küldött. Ez volt az első kísérlet, amellyel a kérdés felvetődött: mennyien teljesítik a hitközségi adófizetési kötelezettségét, mint jelt annak, hogy a zsidó közösséghez tartozónak vallják magukat? Az eredmény meglepően jó volt és egyszerűen eloszlatja azt a tévhitét, hogy a pesti zsidóságnak igen nagy százaléka a gyűlölet éveiben történt szabályos vagy szabálytalan kitérését fenntartja és nem akar zsidó lenni. A 25.000 felszólított közül mindössze 250-en voltak, akik válaszukban kijelentették, hogy korábbi kitérésüket fenntartják és ezért semmiféle közösséget nem vállalnak a zsidósággal. Ebből elsősorban azt láthatjuk, hogy a pesti zsidóság a rémület napjaiban

megszerzett papirokat nem veszi tekintetbe és hűségben ragaszkodik zsidóságához. A többszáz vagy több ezer szabálytalan kitérés megszüntetésén kívül eljötték hozzánk nem kis számmal olyanok is, akik szabályszerű kitérésüket szüntették meg. Az elmúlt évben a pesti hitközségnél 513-an tértek vissza legális formák között. (1947-ben mindössze 177-en jelentettek kitérésre, közülük 31 személy régebbi szabálytalan kitérését igazolta, 21 pedig felekezeten kívüli lett.). Természetesen minden egyes kitérés ellen folytatjuk a küzdelmet.

Most visszaemlékezünk az utolsó három évben jelentkező riadt lelkekre, akik még mindig rettegtek a multnak szörnyű kísérteteitől, egyre tanácsért, utbaigazításért rimádkodtak, hogy miképpen rendezhetik idetartozasukat a zsidósághoz — nem tudtak addig megnyugodni, míg a szabálytalan áttérésnek akár-milyen gyenge szála fűzte is őket más valláshoz, míg az teljesen el nem szakadt és nem érezhették a lélek béke-ségével, hogy a zsidósághoz tartoznak és a zsidó vallás szerint élhetnek.

Tovább figyelve a számokat, az esketések adataiból is vallási erősödés látszik. 1947-ben a pesti hitközségnél 742 esketés történt. Az állami anyakönyvi hivatalokban a pesti hitközség területén 1510 izraelita házasságkötést jegyeztek be. Tekintetbe véve a budapesti orthodox hitközségnél kötött 126 házasságot, megállapíthatjuk, hogy tavaly a zsidó házasulónak 57,48 százaléka kötött egyházi esküvőt. A társadalomban nagy mértékben mutatkozik bizonyos elcsékyesedés és felü-

letesség a vallási szertartásokkal szemben. Ennek ellenére mi örömmel regisztrálhatjuk, hogy a zsidó házasulónak több mint fele ragaszkodott az elmúlt évben az egyházi házasságkötéshez.

A vallási megerősödésnek természetszerűleg elsősorban a jövő generáció szempontjából van nagy jelentősége. E téren is örövendetes tényekről számolhatunk be. A háború elmúltával sajnálattal láttuk, hogy a szülők az újszülötteket nem jelentik be felekezeti anyakönyvbe való bejegyzés céljából. Különösen katasztrófálisnak éreztük, hogy így a fiugyermekeket nem veszik fel az ősi ábrahám szövétségbe és az újszülötteknek nem adnak héber nevet. Most ebből a szempontból a számokból adódó helyzet a következő: a pesti hitközségnél az elmúlt évben 351 születést jelentettek be (220 fiút és 131 leányt). A pesti hitközség területén lévő állami anyakönyvi hivatalokban pedig 1125 izraelita születést jegyeztek be. Láthatjuk, hogy az abszolút számok nem engednek megnyugtató következtetést, az összehasonlítás eredménye azonban biztató: 1946-ban az állami hivataloknál 1980 izraelita születést jegyeztek be, és így hitközségünkben 774 újszülött bejelentését mulasztották el. Ha most levonjuk az orthodox hitközségnél bejelentett tavalyi születések számát, — 21 fiú és 16 leány — megállapíthatjuk, hogy hitközségünkben az elmúlt évben a fiugyermekek 43,8 százalékát jelentették be, ami nagyfokú növekedést jelent százalékszámokban a megelőző évvel szemben, amely mindössze 20 százalék volt.

Mindebből láthatjuk, hogy további szívós munkára, fo-

kozott propagandára van szükség, mert megengedhetetlen, hogy egyetlen zsidó szülő is elmulassza kötelességét, amelyet újszülött gyermekével, különösen a zsidó fiúkkal kapcsolatban teljesítenie kell. A zsidóságra nézve végzetes és talán a mult történelemből fakadó félelem miatt jelentkező e tünettel szemben már az elmúlt években felvettük a harcot, tanításainknak, minden törekvésünknek arra kell irányulnia, hogy felvilágosítsuk a zsidó társadalmat arról, hogy az a botor divat, amely az újszülötteket ki akarja szakítani a zsidóság nagy közösségéből, ősi szövétségéből, a megmaradt zsidóság tragédiájához vezet. Fel kell ráznunk a lelkeket és megerősítenünk az új életet kezdőket, hogy a mult démonaitól többé ne féljenek.

A távoli jövő perspektívája mégis egészen megnyugtató, ha azt a fejlődést vesszük figyelembe, amelyet a tanulóifjúság zsidóvá nevelése terén látunk. Ma 6609 iskolába jár pesti zsidó tanuló közül 2894 tanul zsidó iskolában. 1938-ban 15.863 zsidó tanuló közül mindössze 1961 járt zsidó iskolába. Amíg tehát a multban a pesti zsidó ifjúságnak 12,36 százaléka tanult zsidó iskolában, most 43,78 százaléka tanul felekezeti iskolában és így serdülő ifjúságunk fokozott vallási nevelésben részesül.

A számokból levonható következtetések, ünnepeinken és alkalmi istentiszteleteinken mindig zsufolóság megtelt templomaink — hétköznapi életünk szombat, sajnós, egzisztenciális okokból járnak kevesebben templomba — a vallási életnek fokozódva jelentkező igénye, egyszóval a vizsgálódásaink alapján elénk táruló teljes kép feljogosít annak megállapítására, hogy a pesti zsidóság körében erősödik a vallásosság. Ahogyan fokozatosan rendeződnek a viszonyok, visszatérnek a normális élet keretei és eloszlik minden bizalmi válság — úgy fejlődik, izmosodik a pesti zsidóság körében a hitbéli megerősödés és vallásos szellem... A jelek tehát biztatók, a feladatok java azonban még megoldásra vár — munkánk

TARTSON LÉPÉS A VILÁGIRODALOMMAL!
IRATKOZZÉK BE

Dr. LANGER NORBERT
ÜTNYELVÜ KÖLCSONKÖNYVTÁRÁBA

58

ANDRÁSSY-UT

Beiratkozás naponta. Bármikor cserélhet!

ELŐFIZETÉSI DÍJ CSAK HETI 2.50

kezdettünk vagyunk; „Egy hang kiált: Egyengessétek az Örök-kévaló útját a sivatagban, építsetek egyenes utat a mi Istenünknek a vadonban. Minden völgy emelkedjék, minden orom és bérce hajoljon le, a zegzugos legyen simává és a szakadó hegy sikká, hogy megnyilatkozzék az Örökkévaló glóriája és minden test együtt lássa, hogy az Örökkévaló ajka szól...”

Volt csendörök igazolása

A magyar zsidóság történelme egyik leggyászosabb fejezetének, a vidéki gettók felállításának, majd a gettóiban lévő deportálásának végrehajtókörzei, az elhalt fasiszta rendszer leghívőbb kiszolgálói, a csendörök voltak. Minden képeket felülmúló szadizmusuknak, embertelen bánásmódjuknak, oklankodásuknak, kegyetlenkedéseiknek néma tanúi az Auschwitzban és a többi német halálgyárakban mártírhaltalt halt zsidók százezerei. De vannak — kevesen, nagyon kevesen — akik visszakérültek a gázkamrák árnyékából és tanúságot tehetnek az embertelen kínzásokról. És erre most alkalom nyílt. A demokrácia első ténykedése volt, hogy megszüntette a csendőrség intézményét. A volt csendőrségi személyek igazolására pedig most kerül sor, melyet egy különleges igazoló bizottság végez. Ez a bizottság február 16-án kezdte meg működését. Az igazolásra jelentkező személyek névsorát a Magyar Közlöny február 8-i száma közölte, de a névsorok megtekintethetők a bizottság Sas-u. 12. sz. alatti helyiségeiben is. Mindazok, akik az igazolás alá vont személyek olyan magatartásáról vagy cselekedetéről tudnak, mely az igazolás szempontjából lényeges, a tárgyalások időpontjaig szóban, vagy írásban bejelenthetik. Írásbeli bejelentéseket csak akkor vesznek figyelembe, ha a bejelentő nevét és lakcímét is közli. A kilüszött tárgyalásokon személyes előadás céljából bárki megjelenhet. A legközelebbi igazolási tárgyalásokat február 19-én és 20-án délután 3 órakor tartják.

Felhívás!

A zalaszentgréti izr. temetőben Zalaszentgrótról

és a város területéről deportált és munkára kényszerített zsidók emlékére

emlékművet

állítunk fel.

Felhívjuk mindazokat, akik a Zalaszentgróti izraelita temetőben elhunyt hazatartóknak nevével megemlékezésről kívánnak, az a zalaszentgróti izr. hitközségnek bejelenteni szíveskedjenek.

Elnökség.

A szabadságharc zsidó honvédeinek és lelkeszeinek emlékére az izraelita tábori lelkészlet centennáriumi ünnepséget rendezett Szegeden

FEHÉRVÁRY BÉLA honvédkerületi parancsnok feltűnéstkeltő beszéde

A szegedi honvédkerület izr. tábori lelkészlete február 10-én a szabadságharc zsidó honvédeinek és tábori lelkeszeinek emlékére ünnepséget rendezett.

Az 1848-as magyar szabadságharc évszázados ünnepségeinek keretében másként beleilleszkedik ez az emlékezés, hiszen a szabadságharcban tevékenyen működtek közre felekezettünk tagjai is. Nem egynek a hősi magatartását jegyezte fel a történetírás. Az első magyar izraelita tábori lelkész Löw Lipót, a későbbi költő szegedi főrabbi volt, akinek hamvai Szegeden pihentek, annak a városnak zsidó temetőjében, ahol az első magyar költészet országgyűlése a zsidók egyenjogúságát kimondotta.

Igy természetes, hogy az ünnepség első éjszaja a szegedi zsidó temetőben Löw Lipót sírjának felkeresése volt. Fehérváry Béla honvédkerületi parancsnokkal az élen katonai kísérettel szívtelt a tudós nagy főrabbi, az első magyar izr. tábori lelkész sírját.

Este a kerületi parancsnokság díszteremében fogadás volt, melyen Fehérváry Béla kerületi parancsnok és a tisztikar tagjai teljes számban megjelentek. Eljöttek a felekezet helyi képviselői is dr. Frenkel Jenő főrabbi, Stern Márton hitközségi elnök, Dános Dezső elnököhelyettes, az ort. imaegyesület és a MUSZ képviselői. Lejött Szegedre ez alkalommal Duschinszky Jenő tábori lelkész-alezredes, az izr. lelkészlet országos h. vezetője is.

Elsőnek az ünnepség rendezője, Schück Jenő szegedi lelkész-százados üdvözölte a megjelenteket és rámutatott arra, hogy a közelmult évek szörnyű sötétjét mint vigasztaló fáklya tűri át a 48-as évek igazi szellemének fénye.

Duschinszky Jenő lelkész-alezredes vázolta a zsidó tábori lelkészlet bibliai alapjait. Kegyelettel emlékezett meg az első magyar tábori lelkészről, Löw Lipótról és a szabadságharc zsidó honvédeiről. Felszólította a mai honvédséget arra, hogy jeleszavával az 1848-as honvédség lobogóján tűndöklő jeleszavát kövessék és ahhoz hiven a haza érdekében munkálkodjanak.

Stern Márton hitközségi elnök

esodálattal adózott a magyar újjáépítés eszményei előtt és a lelkek újjáépítésének fontosságát hangsúlyozta. Kiemelte a demokratikus hadsereg nagy szerepét a fizikai és a lelki újjáépítés terén.

Mosonyi György hadnagy, a honvédség részéről, honvéd bajtársai nevében a testvériség ápolására tett fogadalmat.

Kende Sándor a munkaszolgálatosok önfeláldozó támogatásáról biztosította a magyar demokratikus honvédséget.

Dr. Frenkel Jenő főrabbi nagyszabású beszédében a demokráciának a bibliaiban gyökerező tanításairól beszélt. Mielőtt szavakkal ünnepelte a magyar közfarsang, elnökét.

Sztachó László idezetes a zsidóság szörnyű veszteségeiről emlékezett meg, a szeretet ápolására, testvéri összefogásra hívta fel a magyarságot.

Ungár Áron, az imaegyesület gondnoka történelmi párhuzamot vont az 1848-as események és az ország mai felszabadulása között. Rámutatott arra, hogy 1848/49-ben a cári Oroszország nyomta el a magyar szabadságharcot, most a demokratikus Oroszország szabaddította fel a háttér elnyomás alól az országot.

Fehérváry Béla honvédkerületi parancsnok szólt fel ezután s meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket.

Nevezetesen marad számunkra ez az összefogó, mert ez az esztendő százéves évfordulója a magyar szabadságharcnak és évfordulója a magyar szabadságjogok diadalra jutásának.

A magyar ember fogékony volt a szabadság és önállóság eszméi iránt és azok kivívásáért az életét is készséggel áldozta. Nem szerette az osztály- és vallásikülönbséget. Amíg a fasisztas Magyarországon gyökeret nem vert, itt komoly vallási türelmetlenség nem volt észlelhető.

Az 1848-as szabadságharcot kapcsolatban megállapíthatjuk, hogy a zsidóság nagy erővel, mint anyagi téren nagy támogatója volt a szabadság eszmének és a hadműveletek kedvező kimenetelében tevékenyen részt vett. Ma a zsidóság szerepe újra nemzetépítő és egy katonai, mint keresked-

mi, valamint ipari és művészeti téren a legmagasabb értelemben vett alkotó munkát végez.

— Mi ezt örökbecsülnék fogjuk tekinteni, mert ezen tevékenységüket elsősorban a magyar köznép érdekében végzik és ezzel hozzájárulnak a háború utáni ország és Magyarország újjáépítéséhez.

Kérem Önöket, egyháziakat arra, legyenek szószólói annak, hogy mi a nemzet fiát nem teheljük arról, hogy a fasiszta elnyomás sötét évtizedben ártatlanul viselte el a zsidóság az üldözöttséget és a szörnyű megpróbáltatásokat. Mi tudjuk, hogy a munkaszolgálatosokat fegyvertelenül becsüdték a tűzvonalba. Ágokat, asztalokat és gyermeküket vágtek ki, de ezt nem a nemzet tette. A háború borzalmait mindnyájan megélték, szenvedtünk és agyunk lelkünk gyötörte. Beszünkkel sem kezdték meg, hanem kezdeni kezdték, mint a demokrácia vágóhídra tereltek és a magyar vért csapra verték. Ha más vezettünk lettek volna és igaz hazafiak, biztosan tudjuk, hogy hazánk elkerülhette volna ezt a háborút és a vélejáró pusztulást, szenvedést és nélkülözést.

Tiszta szívemből kívánom és mindnyájan hön öhajtsuk, hogy Önök a szenvedéseikből felocsudva, a megbocsátás és feledés útjára lépjenek. Nézzünk egymás szemébe tiszta tekintettel és minden más gondolatot kapcsoljunk ki. Legyen ez a haza — szívmazás és vallásikülönbség nélkül — mindnyájunk meleg és féltett otthona.

Felkísérlek meg Önöket, várt a vállhoz vetve, kéz a kézben dolgozzunk a közös nagy célért, magyar hazánk talpraállásáért, a szebb, boldogabb és szabad jövőnkért.

A közös cél eléréséért és a megjelent kedves vendégeink és bajtársaim egészségére fristem poharamat. Éljen a magyar népi közfarsang, éljen a szabadság és éljenek a mi kedves vendégeink!

A kerületi parancsnok mély hatást tett pohárköszöntője után még sokáig együtt maradtak bajtársi szellemben a zsidó tábori lelkészlet centennáriumi ünnepségek.

K. D.

A Joint és az O. Zs. S. B. munkájáról és a magyar zsidóság feladatáról nyilatkoznak az új vezetők

Az „American Joint Distribution Commission”, illetve az „Országos Zsidó Segítő Bizottság” munkája változatlanul folyik tovább és amíg az AJDC élére — mint már megírjuk — Mr. Jacobson Izrael igazgató kerül; az O. Zs. S. B. elnöki tisztségét — az arra illetékes szervek felkérésére — dr. Szűcs Géza a Joint administrateur delegueja tölti be.

Tárgyalgatosan megállapítható, hogy a munka folytatásának érdekében ez a személyi megoldás a cél szempontjait tekintve a legszükségesebb, mert a még határozatlan sorsú zsidóság munkájának

„Szolgálatára állok mindenkinek — mondja Mr. Jacobson igazgató

Az oroszországi, görögországi és csehszlovákiai zsidóság helyzetének tanulmányozása után érkeztem ide — hangzik Mr. Jacobson nyilatkozata — és nemcsak megismerem, hanem meg is szerettem a magyar zsidóságot. Határozottan állítom, hogy sok az emberi és a zsidó érték az itteni testvéreimben, éppen ezért nemcsak szomszédoságunkkal állunk hozzá, hanem az európai zsidóság közösségében kellő pozícióhoz jutson. Meggyőződésem szerint ha a lelki és gazdasági támogatott zsidóság regenerálódik, komoly tényezője lehet az európai zsidóságnak. Az önmagán segítő az ország újjáépítésében való részvételén túl ez a hivatás és bizonyos vagyok benne, hogy ezt el is végzi.

— Az új zsidó életbe vettem hittem és mindaz, aminek az utóbbi időben tanúja voltam, bizonyítja, hogy a magyar zsidóság jóvávaló vezetői összegegyes és nyílt életet kívánnak teremteni. Ezt lehetővé

„A munka folyik tovább” — jelenti be dr. Szűcs Géza elnök

Dr. Szűcs Géza, az Országos Zsidó Segítő Bizottság elnöke röviden körvonalazta a jövő feladatait.

— Az O. Zs. S. B. — mondotta — a Jointnak és a magyar zsidóságot képviselő meghívottaknak közösen szociális intézménye és mint ilyen minden pártkülönbség szempontjait felülülte a magyar zsidóság egyetemes érdekeit és ezen keresztül az újjáépítést kívánja megvalósítani.

— Ahhoz, hogy ez a munka teljes mértékben sikeressé váljon, mulhatatlanul szükséges a

közös munka összekovácsolása. A Joint, a magyar zsidóság vezetői és a jövő kormányzat tényezői között teljes mértékben fennáll a szociális kölcsönös bizalom, hogy a tengerentúli testvéreink áldozatos adományai a legmegfelelőbb helyre fognak jutni.

— A segítő munka folyik tovább és örülök, hogy ebben együttműködhetem Jacobson AJDC igazgatóval, ezzel a tudományosan képzett szociológussal, aki teljes kölékkel kívánja szolgálni a magyar zsidóság ügyét.

— Senki ne tartson attól, hogy eszerben hagyjuk a reálitást támogatását, sőt azon fáradozunk, hogy az határozottabbá váljon.

— De egy lépéssel tovább megyünk!

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

anyagi erővel kívánjuk a támogatást, a természetbe fokozottan bekapcsolódást. S ebben a munkában olyan kitűnő szakembert segít bennünket, mint A. Berkowitz, az AJDC rekonstrukciós osztályának magyarországi megbízottja.

— Feladatunkkal természetesen kívánjuk végrehajtani. Minél racionalisabban dolgozunk, annál több jut a segítségért várók támogatására. A már régóta várta és elkerülhetetlen adminisztratív szűkítést nagyobb megvárakoztatás nélkül kívánjuk végrehajtani. Mi sem természetesebb, hogy ennek keresztülvételénél a munkavállalók érdekei védelmével egyetértésben fogunk eljárni, a szociális szempontok legteljesebb figyelembevételével.

— Munkánkhoz minden zsidó testvérünk támogatását kérem és bizonyosra veszem, hogy jószándékainkhoz a magyar zsidóság segítségét meg is kapjuk.

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

— Az eddigiektől jóval nagyobb

Ausztria francia zónájában bujkál Adolf Eichmann, Hitler „zsidóügyi világbiztosa”

Jó hírt hoztak a hír, hogy Adolf Eichmann, a sokat keresett, de mindeddig nyom nélkül maradt háborús főbűnös valószínűleg Ausztria francia zónájában bujkál. A francia katonai rendőrség megállta Eichmann több hozzátartozóját és az egyiknél Adolf Eichmann fényképét, ami rendkívül megkönnyíti a további nyomozást. Külföldi sajtóhírek valószínűleg teszik, hogy a náci főbűnös életben van. Könnyen lehetetlen, hogy valamelyik menekülttáborban keresett menedéket.

Adolf Eichmann kétféle tudatossággal és zsidó elleni iskolát végzett. Hitler állandóan zsidóügyi szakértőként vette igénybe, majd 1942-ben a zsidóügyi világbiztosságra lépett fel és megálta az európai zsidók kérdés megoldásának előkészítését. A zsidó ügyek világbiztosa kinevezett Eichmann nagy szerepet játszott a magyar

zsidóság deportálása körül is. Körvonalat főbűnös volt Krumeynek és Wislicenynek, akik az ő elgondolásai alapján intézték a magyar vidék zsidóellenesítését.

Eichmann 1945 tavaszán látogatást tett a theresienstadti táborban, majd — onnan távozva — elment. Ettől kezdve senki sem látta. Valószínű, hogy zsidó iratokkal próbált „új élet” kezdeni. Most már remélhetőleg rövidesen kézrekerül és elkerüli büntetését.

A szlovákiai zsidó hitközségek pótdát vetnek ki Palesztina céljaira

A zürichi Israelitiches Wochenblatt közli, hogy a szlovákiai hitközségek egész sora pótdát vetett ki Palesztina céljaira.

A morvaországi Mährisch-Osterauban fekvő zsidó nagygazda, amelynek felkutatási költségeit a város 10.000 dollárral járult hozzá.

Finom szövetek szaküzlete:
ROZSA LÁSZLÓ BUDAPEST
IV., PETŐFI SÁNDOR-UTCA 16
TELEFONSZÁM: 184-102
Külföldi szövetek kaphatók

Glosszák a hétről

A „TÁRSADALMI SZEMLE”, a Magyar Kommunista Párt tudományos folyóirata szerint:

„A közel-keleti arab államok uralkodó osztályainak reakciós szövetsége, az Arab Liga ma nemcsak Palesztina népei felszabadítása és a zsidó állam megvalósítása ellen küzd minden erejével, de ellensége és kiemeltellen üldözője a munkásmozgalomnak és a baloldali politikai és társadalmi szervezkedésnek egyaránt.

Palesztina felszabadítása még mai felosztásos formájában is az arab reakció súlyos vereségét jelenti, s így általában hatékonyan elősegíti a közel-keleti progresszív és demokratikus erők fejlődését.”

*

A NAGY NYILAS TÖMEGYILKOSSÁGI PERBEN játszódott le ez az epizód:

— És mi történt azzal a 15—20 emberrel? Megölték őket is? — kérdezte az ügyész az utolsó napokban kérezerült és egyelőre csak tanúként kihallgatott Horváth Zoltán százasától.

— Lehetséges, hogy kivégezték őket, de az is lehet, hogy elengedték ezeket az embereket. Kérem, ez olyan részletkérdés volt — felelte egykedvűen Horváth Zoltán.

Ezt az epizódot ki kellett ragadnunk. Pedig sok szörnyű jelenetnek lehetett tanúja a népbíróági tárgyalóterem közönsége.

„Ez olyan részletkérdés volt” — mondotta a nyilas százasos, aki szerint 15—20 ember meggyilkolása nem olyan jelentőségteljes esemény, amire feltétlenül emlékezni kell.

Az ilyen epizód mindennél jobban igazolja, hogy a fasizmus korál nem lehet és nem szabad másnak nevezni, mint a tömeggyilkosságok korának. Annyi embert végeztek ki és olyan semmi lett az emberélet, hogy szót sem érdemelt 15—20 ember elpusztítása.

*

MINDENKI, AKI NEM FASISZTA, teljes helyesléssel és tökéletes megnyugvással fogadta a népbírósnak a hősi halált halt szovjet katonák emlékművét megrongáló brigantik ügyében hozott szigorú ítéletét. Az indoklás szerint: „Példamutatónak kellett megbüntetni azokat, akik a felszabadító Vörös Hadsereg iránti hálából emlékművet megrongáltak. A szovjet nép joggal meg-

követelheti, hogy hősi halált halt fiainak emléket megbecsüljék.”

Ismételjük: mindenki, aki nem fasiszta, egyetért az ítélet szigorával és az ítélet indoklásával.

Csak annyit kívánunk hozzátenni, hogy általában kemény szigorral kell megbüntetni a temetők feldúlóit és az emlékműveket megrongálókat, mert a

temetők nyugalmanak megzavarói és az emlékművek össze-zúzóit szinte kivétel nélkül a fasiszták köréből kerülnek ki. A temetődúlás és emlékművétel a legtipikusabban fasiszta jelenségek.

Igy kezdtek a német horogkeresztesek. Így folytak a magyar nyilasok... Így csinálják ma is Németországban a náci „örökösei”, a „Wehrwolf”-ok. És így garázdálkodnak most is a bujdosó hungarista legények.

Turóczi-Trostler József egyetemi tanár előadása a Pesti Izr. Hitközség Oneg Sabbath rendezésén

Szombaton este a Pesti Izr. Hitközség kulturális ügyosztálya, Oneg Sabbath rendezésének keretében, a Sip-utcai díszteremben, hatalmas tömeg jelenlétében tartotta meg előadását Turóczi-Trostler József egyetemi tanár, Thomas Mann József trilogijájáról és új regényéről, dr. Faustusról. A bevezető szavakat dr. Herskovits Fülöp pesti rabbi mondotta, üdvözlőre Turóczi-Trostler Józsefet, mint a magyar zsidóság kulturális szervezetének a vezetőjét. Ezután a zsidó leánygimnázium énekkara, dr. Salgó Lászlóné vezényletével ereci dalokat adott elő nagy sikerrel. Az ének végeztével a közönség elismerését tülbizben tapsokkal juttatta kifejezésre. Majd dr. Turóczi-Trostler József tartotta meg előadását. Először elvi megállapítást tett, a hitközség kulturális ügyosztálya programjára vonatkozólag. Ennek a programnak a lényege — a probléma-keresés. Mai előadását is ebben a szellemben tartja meg. Történelmi szempontból nem zsidó téma, de a zsidó problémákat egészen közérőli érinti. Az európai kultúra az antik és a zsidó szellem hatása alatt áll. Európában a múltban nemcsak antiszemitizmus volt, hanem antikizmus is. Amikor Európa válságba került, az elmúlt évezredben mindig ehhez a két erőhöz folyamodott, fordult vissza, hogy újból talpra állhasson. Az antik kultúrában a formai tökéletességet tisztelték és elérték, a zsidó szellemben az etikai szempontból rendkívül fontos és nélkülözhetetlen, követendő mintaképet látták. Thomas Mann a bibliai József szépségében, a formai tökéletességet illemtelte, amely a legenda szerint annyira meghabozta az egyiptomi nőt, hogy

amikor végigvonult az utcán, s ők narancsot hámozva ültek az ablakban, Józsefet megpillantva, mindannyian véresre vágdták kezüket a szépség bámulatában. Józsefben a Midras szerint a világon létező szépség háromnegyedrészét egyesült. Goethe „Die Kunst und Wahrheit”-jában foglalkozott Józseffel s Thomas Mann Goethe felkenderző mondatát sarkallt arra, sok egyéb más aktuális ösztönzés mellett, hogy megírja József trilogiját. Először és szépség találkozik Józsefben, állapítja meg Thomas Mann.

A József-regényekkel kapcsolatban, Turóczi-Trostler József megemlékezett a Varázshegyről is, amelyet egészen új szempontokból elemezett. Sokan, nagyon sokan, akik hallották ezeket a problémákat megragadó és felvívó meghatározásokat, úgy érezték, hogy ismét elő kell venniük és elolvasniuk a „Varázshegyet”, mert most már többet és mást látnak benne, mint eddig. Ismerte a csak nemrég megjelent „dr. Faustus” című regényét is, amelynek vég-szavaiiban Thomas Mann egészen ritka módon azonosítja magát a zsidósággal, megátalkozza a németiséget, amely az irracionális szenvedélyek, világi ösztönök, emberetlen demónok hatása alá kerül, szembeferdült Goethe, Lessing, Kant kulturális és humanista hagyományával, a vének, barbárságának és kegyetlenségének vált hordozójává s a nyugati kultúra elpusztulásának halálhangulatot kezdő jelszavával, beleveletette magát a nemzeti szociálmizmus jermába, amelynek ördögi kocsisa, Hitler valóban behajlatta a németiséget, a szellemi, kulturális és politikai szakadékba, amelyből nincs felmentkezés, nincs megváltás.

Turóczi-Trostler Józsefnek a

nagy humanistákat idéző előadómódja, mondatszerkesztésének mozgalmassága, ötletessége és újszerűsége, lebilincselően vonzó előadóművészete, szinte igézetek alatt tartotta a nagyszámú közönséget. Elményt jelentő előadásáért dr. Herskovits Fülöp mondott köszönetet.

GERVAI SÁNDOR

Palesztinából érkezett házaspár

kb. 6 hónapra szépen be rendezett 1 szobás lakást v. lakrészt keres, könyvháználattal. Válaszokat a kiadói hivatalba „Uri helyen gondos bérlet” jellegre.

Felhívás!

AZ ABAUJSZÁNTÓI IZRAELITA HITKÖZSÉG

a deportáltak és munkaszolgálatban mártírhaltaltak emlékére

EMLEKMŰVET ÁLLIT

Felkéri mindazokat, akik Abaujszántóról elhurcolt hozzá tartozóik nevét megörökíteni kívánják, legkésőbb február 28-ig jelentsék be hitközségünknek.

A Békéscsabai Izr. Hitközség Emlékmű-bizottsága

Felkéri azokat a hitvestvéreket, akik a Békéscsabán létesítendő emlékművön hozzá tartozóik nevét megörökíteni kívánják, szíveskedjenek erre vonatkozó bejelentésüket (pontos névvel) f. évi március hó 15-ig, a Békéscsabai Kongr. Izr. Hitközség címére megküldeni.

Felhívás

Az Országos Orth. Izr. Arvánház Egyesületét vezetője terve velle, az ország területén más felekezetheknek elhelyezni

zsidó árvák nyilvántartását

Felkéri az összes fővárosi és vidéki hitközségeket, chevra kadisákokat, egyesületeket, intézményeket vezetőket és tagjait, hogy ezeket kintassák fel és neveket, valamint a személyekre vonatkozó, lehető legteljesebb adatokat nálunk sürgősen bejelenteni szíveskedjenek.

Országos Orth. Izr. Arvánház Egyesület, Budapest, VI. Király-utca 34. III. emelet 15.

Aki információkat tudna adni

WEISZ JUDIT (Juci)

21 éves, vöröshajú, volt kolozsvári lakosról, ki menyasszony volt és akit utoljára 1945. év végén a vinyicai 304-es lágerben láttak, az értesítse szüleit, Weisz Sándorékát, Cluj (Kolozsvár) Dézsina-u. 44. alatt. Rézművesnő.

Sluck-i Táborbeltek!

Országos bajtársi összefogott tartunk február 22-én, vasárnap délután 5 órakor a Partizánszövetség Székházában (VI. Andrássy-ut 105.). Ertesítsd a bajtársakat.

UTAZIK? új és BŐRÖND

női- és akta-TÁSKA vétel — cladás.

Javitást, alakítást, hozott anyagból munkát gyorsan és olcsón készít

LANG bóröndös. Saját műhely. Népszínház-u. 21

Telefon: 135-088

Szombaton zárva

Ordasok a sorompó előtt

Kedvetben suttogva beszéltek, haikán adta tovább egyik a másiknak. S nem háborodott fel senki, még csak nem is esodálkoztak rajta. Egyszerűen nem hitték el. Csak amikor hirtre hangosodott, az ujságok is közölték, sőt több helyen is ismételődött, hogy zsidó temetőt gyaláztak meg, sírokat romboltak szét, akkor döbbenünk meg. A gyászvitéznek jól tudták, saját tapasztalatból ismerlék, hogy a halottak nem útnak vissza. A halottak birodalma oly csendes, igazán cök-csereitlen volna meghagyni az ottani nyugalmat. A szájra szordulóak voltak ugyan, de a kéz az szabad, bilincs nem akadályozza szabad mozgását. Éjszaka van, holdtölte rég elmúlt, köd, felhő, homály — mindannyi jó barát — elkísérik a biztos győzelemhez. Kegyelet! Letkiismeret! Zsidó halálánny!

Az élet esztendő, mint a tavalyi, kegyeleti munkát ró a zsidóságra. Súlyos áldozatok árán exhumáltatja mártírjait s külön-külön koporsóban, de közös síkban temeteti őket, ősi rítus szerint. Természetesen gondja van rá, hogy mind ezek nevei, mind azoké, akikkel nem lehetett exhumálni, mert sehol sincsenek eltemelve... méltó módon... örökíttessenek meg. Emlékük hirdesse mártírságukat.

Az ilyen szent aktushoz mindig kivonul a halóság, világi és egyházi méltóságok, hogy együttérzésüknek adjanak kifejezést. Ez emlékműveket mindenki tiszteli, mert tudja, hogy az ártatlanul meggyilkoltak neveit hordozza.

Nos hát — nemde lehetetlen — ezeknek is vannak ellenségei! A dögkeselyűk, a marhalócok felkeresik azokat, persze holdtölte utáni sötét éjszakákon és ledöntik.

Most aztán más is történt: egy lépéssel tovább merészkedtek. A dekoráció ugyanaz: holdtölte utáni nyirkos, sötét éjszaka. De más a színhely. Felcsörték a holtak birodalmát az élek országával. Mindegyre vigyáztak arra, hogy egyelőre elhagyott utcában és elhagyott épületben hajtsák végre alattomos munkájukat.

Újra templomba lörtek be. Kegyszerűen szétdobálták és megsemmisítették. A nekünk oly drága Tóra-példányokat földhöz csapták és a templomot beaszorították. Történt pedig ez Zuglóban. Jávorka Ádám-utca 15. szám alatti kis imaházban, 1946 február 9-én.

Visszaemlékszem régi időkre. Hídag télen, a hosszú, zimankós éjszakákban, a faluba merészkedtek a farkasok. Ekkor összehúzódtak a nyájukat féltő gazdák és karókkal felszerelve várták be a vadállatokat. Mi pedig, a kora hajnali órákban chéderbe siető gyermekek, az

egész uton gyufát gyújtottunk a sötétben, mert a világosság elől menekül az ordas.

Pedig, ha jól meggondolom, az ordas nem azért ereszkedett le a faluba, mert ráunt az erdőre. Azért jött, mert éhes volt. Ezek a rabló-ordasok, a templomba belőró és a templomot meggyalázó ordasok ráuntak a munkára, mert esztendőköm át nem kellett dolgozniok: itt volt a szabad préda, a zsidó vagyon. Most is

munka nélkül akarnak élni, könnyen és kényelmesen.

A mi feladatunk továbbra is: harcolni a sötétség ellen, míg az eldurvult szenvedélyeken urrá lesz az értelem és a szeretet. A halóság feladata viszont, haladéktalanul rácsapni az ordasokra még a sorompónál nehogy tovább merészkedjenek.

Periculum in mora.

Dr. BERNÁTH MIKLÓS
zuglói rabbi.

Olaszország elsőnek akarja ellismerni az új Palesztinát

A zürichi *Israelitisches Wochenblatt* írja, hogy — mint Rómában hivatalosan bejelentették, — az olasz közvélemény elsőnek akarja ellismerni az önálló Zsidó Államot.

Az olasz kormány kifejezést adott annak a reményének is, hogy az olaszországi táborokban levő 25.000 zsidó rövidesen utra kelhet a szabad Palesztina felé.

Nagy sikere volt Lengyelországban a „Zsidó Kultura Heté”-nek

A lengyelországi maradék-zsidóság hálókörsegei megrendezték a Zsidó Kultura Hetét, amely rendkívül nagy sikerrel végződött.

Bebizonyosodott, hogy az oly sokat szenvedett és példátlanul megfoghatkozott lengyel zsidóság körében ma talán nagyobb a kultura szeretete, mint valaha volt. Az újonnan megjelent zsidó könyveket utolsó példányokig szelőkupdák és a mulatok, koncertek termeiben zsúfolásig volt a közönség.

Április 19-én — a világ zsidósága képviselőinek jelenlétében — avatják fel Varsóban a gettó hősi küzdelmének emlékművét. E pillanatban nagy sikere van a nomaszidó lakosság körében is annak a kiállásnak, amely a zsidó ellenállási mozgalom ujságjait és rőpiratit viszi a nyilvánosság elé.

Állami és városi támogatással új zsinagógát építettek Wrocławban (a régi Borostóban) a lerombolt zsinagóga helyén.

Krakóban körülbelül 8000 zsidó tartózkodik. Ezek közül azonban legfeljebb 3000 főre rag a visszatért zsidók száma. A nagy zsinagógában, amelyben dr. Oszias Thon prédikált, a legszigorubb orthodox szemlében tartják az istentiszteleteket. A régi orthodox templomban még nem lehet szerktársokat rendezni. Ez az orthodox temp-

lom Európa legrégebb zsinagógái sorában szerepel és azt mondják, hogy régebb, mint a prágai Alt-Neu-Schul.

A lengyelországi zsidó ügyvédek múlt héten értekezletet tartottak és elhatározták, hogy felkérk a kormányt: ne rendelkez ki zsidó ügyvédek hivatalos védőkül német háborús bűnösök ügyeiben. Eddig ugyanis a hivatalból kirendelt zsidó ügyvédek kénytelenek voltak testvércik és rokonság gyilkosainak védelmét is ellátni.

Auschwitzi 40 zsidó örökösök zsinagógái perében is több zsidó ügyvéd kényszerült a védői emevényen helyotfogolni. Ugy tudják, hogy a lengyel kormány teljesíti a zsidó ügyvédek kérését és mentesíti őket az ilyen szerep vállalatától.

A zürichi *Israelitisches Wochenblatt* közli, hogy lényegesen megnehezítették a zsidók kívándarítását Lengyelországnak szükség van minden munkaerőre és — mivel helyotállította a zsidók teljes jogegyenlőségét és megszüntette az antiszemitá kálengéseket — igényt formál a zsidók munkacerejére is. Általános elismerés kíséri az absztrakt új zsidó telepek mezőgazdasági tevékenységét, amelyet több lengyel lap példaként állított a lengyel agrárkörök elé.

Németországi zsidó élet

Változás történt — jelent a zürichi *Israelitisches Wochenblatt* — a németországi amerikai zóna főparancsnoka mellett működő zsidóügyi tanácsadó személyében. Leventhal báró visszautazott az Egyesült Államokba és helyét Abraham Haymann úrnagy foglalta el. Abraham Haymann úrnagy nyilatkozott egy frankfurti lap munkatársának és a többi között ezeket mondotta:

— Ugy tapasztalom, hogy a táborokban élő menekültek erkölcsi állapota sokkal kedvezőbb, mint gondoltam. A táborlakók többsége Palesztinába akar menni. A fiatalok nem érdeklő, hogy milyen nehézségekkel találkoznak; az idősebbek pedig követni akarják gyermekeiket.

Hessenben a kormány — a megszálló hatóságok engedélyével — falragaszokon itéli el az antiszemitizmust, amelyet „barbárságnak” és „barbárságnak” tekint. A falragasz közli, hogy a törvény teljes erővel járunk el az antiszemitizmus hirdetői ellen.

A zsidó orvosok konferenciát tartottak Frankfurtban és főképp a táborokban élő zsidók egészségügyi állapotával foglalkoztak.

Berlinben rövidesen megkezdődik 20 olyan SA-jegény pere, akiket azaz vádoltak, hogy irányítottak az 1938 november 10-i pogromnak.

Aki Nagyváradon

Kaufmann Márton-nak Janka, Elza, Giza, Margit leányait ismerie, vagy tud sorsukról, sziveskedjék „Kőrös-utca” jellegére írni.

Nevelő vagy nevelőnő

Joint Gyermekotthonba

azonnalra felveszünk. Pedagógus előnyben. Ajánlatot levélben „Gyermekszervező” jellegre a kiadóra.

Speciális gallérozás, női és férfi lehnemük készítése, ingávitás

INGKLINIKA

Szentkirályi-utca 2 (Rákóczi-utná) UJ ÉLET olvasóinak 10 engedmény.

Akar ön jól olcsón?

Finom, használt, modern és stíli butorokban

mindent megtekinthető kifogástalan állapotban valóban olcsón! PRAGER, Dóczy-utca 1, Bécsi útel, telefon: 421-090. Vélő, csere

UTCAI EGYSZOBÁS, komfortos lakásunk, Bécsben levő, renáló bútorokkal, LAKOTÁRSÁG KÉSZÍTÉSE.

„Jó otthona lesz” jellegre a kiadóra

Kóser sel pészach szilvapálinka

hordós tételekben vásárolható a budapesti Orth. Rabbiság hechserevel a Magyar Memegyűmölcsipártokat Értékesítő Részvénytársaság-nál VI., Teréz-körút-30. Telefon: 203-719

Hivatalosan is megalakult az „Önállósító Hitelszövetkezet“

A zsidóság minden rétege képviselve van az Igazgatóságban. — Megindult a részjegyzés

Mint az „Uj Élet“ előzetesen jelentette: az „Önállósító Hitelszövetkezet“ az elmúlt héten formászerűen is létrejött. A Szövetkezet alakuló gyűlését már a Mörleg-utca 3 szám alatti helyiségében tartotta Bisseliches Mózes elnöke alatt és ezen a gyűlésen az alapszabályok ismertetése után egyhangú lelkesedéssel megválasztották a vezetőséget.

Az „Önállósító Hitelszövetkezet“ igazgatóságának tagjai: Bónis József, Ernst Fülöp, Frenkel Jenő, dr. Reiner Imre, dr. Fuss Béla, Geiger Imre, Komját Ernő, Domonkos Miksa, Weisz Gábor, Lieberman Albert, Katzander Jenő, Székely Béla és Sternberg Sándor. A felügyelőbizottság tagjai: Steiner Marcell, Kreszta Ferenc, Maged Aron, dr. Schwartz Béla, Vészi Miklós és dr. Friedman Endre.

A tisztikar megválasztása után Bisseliches Mózes elnök azon reményének adott kifejezést, hogy az amerikai zsidóság segítsége és a hazai zsidóság áldozatkészsége a legszebb szociális feladatot: embereknek munkához és kenyérhez juttatását fogja eredményezni.

★

A közgyűlésen Mr. Berkowitz Aaron, amerikai megbízott nyitotta meg a felszólalások sorát. Az Önállósító Hitelszövetkezet kerete — mint mondtam — már meg van, de ezt a keretet azzal a szellemmel kell megöltetni, amelynek jegyében alakult. A célirányos munka biztosítja a bizalmat, amely nélkül egyetlen szövetkezet sem működhet eredményesen. A Szövetkezet iránti bizalomnak már a részjegyzésnél kell megnyilvánulnia és látva az előkészítő munka körüli lelkesedést, bizonyossá veszi a legjobb eredményeket.

Dr. Szűcs Géza az O. ZS. S. B. elnöke vázolta a Jointnak karitatív munkáját, amelyből tulajdonképpen a talpraállítási lehetőség elindult. A Hitelszövetkezet függetlensége, a karitatív részről történő teljes elszakadásnak és segítés új módozatának leszövegezése. Mindez a múlt szomorú éveiből való felemelkedésünket bizonyítja és annak adottságát, hogy a zsidóság már szélesebb alapon is kivetheti részét az építő és termelő munkából.

Hamburger Sándor igazgató, a Szövetkezeti Központ nevében üdvözölte a megalakulást és kifejezést adott ama reményének, hogy a zsidóság nemcsak tagtoborzással és részjegyzéssel tesz eleget majd kötelezettség-

nek, hanem odahat majd, hogy az Önállósító Hitelszövetkezet az igazi cél szolgálatába álljon. Minden egyes részjegyzőnek a szövetkezet munkájának kell lennie, mert csak ez biztosítja a fejlődését.

Domonkos Miksa, a Pesti Izraelita Hitközség ügyvezetője annak a hitének adott kifejezést, hogy a Szövetkezet munkáját mindenkor a közvélemény elé lehet látni és már az induláskor szigorúan le kell szögezni, hogy: itt nincs prolektio. Az igazgatóság, a felügyelőbizottság tagjai ellen megindul a roham, ez az, amit szigorúan el kell hártani és minden egyes esetet a tisztességes ember tárgyilagosságával kell elbírálni. Ez biztosítja azt, hogy a részjegyzés fokozott bizalommal a teljes siker jegyében történik majd meg.

Bónis József, a Szövetkezeti Tanács főtitkára hangsúlyozta, hogy ennek a Szövetkezetnek a feladata súlyosabb és komolyabb, mint más hasonló szervek, mert zsidó existenciák sorát, jelentős tömeget kell a kenyérkeresővé állítani. Az ipari pályán való elhelyezkedést kell lehetővé tenni a Szövetkezetnek, mert ezen a pályán a zsidóság kevésbé van kitéve megrázkódtatásnak és bizonyosabban találja meg a boldogulás útját. A magyar zsidóság részjegyzése bizonyosságtétele az élni és a segíteni akarásnak, amelyhez az amerikai zsidóság támogatását csak ideiglenesen fogadják el.

Dr. Reiner Imre, az Orthodox Izr. Központi Iroda alelnöke méltatta Mr. Aranovici Noe érdemeit, aki a Joint rekonstrukciós munkáját európuszerte végzi és aki már az első világháború után hozta az amerikai zsidóság segítségét. Indítványozta, hogy Aranovici Noe-nek, valamint munkatársának Berkowitz Aaronnak a közgyűlés a Szövetkezet létrehozásáért jegyzőkönyvi köszönetet mondjon és az AJDC rekonstrukciós osztályának európai igazgatóját táviratilag üdvözölje.

A közgyűlés az indítványt elfogadta és abban a bizakodó hangulatban ért véget, hogy a „2.000.000 forintot önmagunkért“ jelszó mindenütt olyan visszhangra talál, mint azon az értekezleten — amelyen, mint Frenkel Jenő, az Orthodox Hitközség gazdasági előjárója mondotta — úgyszólván percek alatt ezerötszáz részjegyzet jegyeztek le. (jók)

KARCSUSÁG TITKA:

EHRENTHALNE
füzöszalonja

Budapest, Dohány-utca 39. sz.
Telefon: 424-281. Melltartós kombinék hozott anyagból is.

Az angol zsidóság országos képviselőtársaságának ülése

Néhány nappal ezelőtt ülést tartott a Board of Deputies, az angol zsidóság országos képviselőtársasága. Brouetzi professzor, a képviselőtársaság elnöke, nagyszabású beszámolót tartott. Közölte, hogy Németország brit övezetében a zsidók helyzete némileg javult. Javultak a táborokban az élelmiszer, ruházati és elhelyezési viszonyok. Megindult mindenütt a foglalkoztatási képzés és a kulturális tevékenység is. Meg kell azonban állapítani, hogy a növekvő németországi antiszemitizmus nyugtalanságra ad okot. Az utóbbi időben Németországban 24 zsidó temetőt dúltak fel.

A Board of Deputies foglalkozott azzal a kérdéssel is, hogy követelni kell a kormánytól: terjesszen az alsóház elé törvényjavaslatot az antiszemitizmus üldözéséről. A belügyminiszter, ahonnan küldöttség járt, megkezdte elhárító nyilatkozatot tenni. Azt mondta, hogy szeretné, ha a parlamentből és a közvélemény köréből indúlna ki a kezdeményezés. Arról van szó, hogy megfelelő formát kell találni a szabad szó és szabad sajtó jogainak biztosítására, de ugyanakkor arra is, hogy bizonyos antiszemita körök ezekkel vissza ne éljenek.

Dr. Geyer Albert előadása Budán

„Aktuális zsidó problémák. Erec és galut“

A Budai Izraelita Hitközség előjárósága által rendezett *Oneg Sabbat* sorozat keretében folyó 14-én tartotta meg dr. Geyer Albert, a Zsidó Világkongresszus magyarországi tagozatának elnöke „Aktuális zsidó problémák. Erec és galut“ című előadását, amelyen dr. Csobádi Samu hitközségi elnökkel az élén a budai zsidó közélet vezetői csaknem teljes számban megjelentek. Dr. Geyer Albert, mint a magyarországi Zsidó Világkongresszus elnöke a magyar zsidó közélet egyik legfontosabb örhelyén áll és előadása ennek megfelelően valójában nem volt más, mint egy felelős közéleti személyiség nyilatkozata mindazokról a problémákról, amelyek ma a zsidóságot érdeklik, bármelyik pontján éjen is a földnek.

Országot nem lehet szerződésekkel megteremteni és hazát sem lehet alapítani megalkodásokkal. Egy népnek küzdenie kell szabadságért és csak önzellen hátrók befelátozása biztosíthatja a békés jövőt. Nem szabad azonban ugyaneleket lebecsülni azt a nevelő hatást sem, amelyet az errei szabadságharc a galut ifjúságára nézve jelent. A legfontosabb galuti feladatok megoldása még mindig a Világkongresszusra vár. Össze kell fognia, meg kell tartania és meg kell őriznie a galut zsidóságát. A Világkongresszus léte és működése a zsidó kérdések és magának a zsidóságnak az egységét domborítja ki és fő irányítója az igazságszolgáltatás. Mikor a német hatálygyarak felállításának tervéről tudomást szerzett, mozgósított ez ellen a világon minden rendelkezésre álló erőt. Sajnos a londoni szövetség nagykövete kívül mindenki kétkedéssel fogadta ezeket az értesítéseket. Morgenthau nem reményelt emlékiratai szomorú igazolásai a Világkongresszus munkájának. Nem a Világkongresszuson mult, hogy a német megszállás alatt állott országok zsidóságának megmen-

tése érdekében indított akciók nem jártak nagyobb sikerrel. Végül a magyar zsidóság érdekében tett intézkedéseket ismertette Geyer elnök.

A hitközség tanácstermét zsúfolta meg a közönség zajos tapsal adott kifejezést tetszésnek. Az előadás után bemutatásra került a Világkongresszus igen érdekes hangfelmérési eredménye.

Nagy László József szertartási előjáró az előadás előtt a felszólalás harmadik évfordulóján hálás kegyelettel emlékezett meg a felszabadító szövetségi hadsereg hősi halottairól, az előadás után pedig dr. Geyer Albert közéleti munkásságát méltatva megköszönte az érdekes fejtegetéseket. Sirota Sándor főkantori művészetében ezen a héten nemesak közvetlenül, hanem hanglémezről is gyönyörködhetett hálás hallgatósága.

A legközelebbi budai *Oneg Sabbat* 1948 febr. 21-én d. u. fél 5 órakor lesz a III. Kunfi Zsigmond utca 49. sz. alatti tanács-teremben, amikor dr. Beneschovsky Imre főrabbi tart beszámolót stockholmi utazásáról. Vendégeket szívesen látnak.

**Spanyol,
angol, francia,
orosz
nyelvórák
BERLITZ**

IV., Vörösmarty-tér 2
Telefon: 181-012

Uj és használt
bőröndök
uti kofferok.
Vétel, csere, eladás.
KANDEL Népszínház-u. 20
T. h.: 189-619

KEGYES CSALÁS

Irta: GYÖRGY ENDRE

Három éve szabadult fel a főváros és ezzel az ország a náci-ellenyomás alól. Harmadik fordulójára annak a tavaszának, amely a Természet megújulásával, az illattal teli lágy suvallatokkal együtt a szabadság levegőjét, érzetét és valóságát hozta el nekünk. A három esztendő óta mindennap reménykedéssel és várakozással telik el. Várjuk haza azokat... Kiket is várunk tulajdonképp? Mindenkit és senkit. Az ajtó felé tekintgetünk és azt szeretnénk, hogy magától megnyíljon, s belépjen rajta mint Eliás próféta szelleme, az imádott, kedves hozzánk tartozó. Az, akit hűvös kezek korbáccsal kergettek el az otthonából és ütek végtelen utakon a nagyon is véges végig. Addig az épületig, ahol kezükben szappannal és törülközővel a testi megtisztulásra vártak és lelkük a kéményen át felfelé emelkedett. Vagy az után áhitozunk, akit a füledt vagón katlogó kerekének ütemes muzsikája örök álmokba ringatott. Lessük azt, aki nem bírta a „menet” gyötrő szenvedését, az ut porában terült el; az úrok lett az ágya és a csillagos égbolt a takarója. De várjuk, örökké várjuk a Duma hősi halottait is, akiket a nyilas lepiszkás úgy fogott puszkavégre, mint a rókat vagy a vadnyulat. Mindnyájukat visszavárjuk, holott a legtöbbet csak állatjuk magunkat, mert tudjuk, vagy legalábbis sejtjük az igaz, lesújtó és elszomorító valót. Azt, hogy hiába várjuk. Hiszen csaknem mindnyáján meggyőződöttünk már a szörnyűnél is szörnyűbb igazságról; a kezünk között van valamiféle gyatra papíros, semmitmondó és mégis sokat jelentő írás, vagy eljutott a füllünkig, (amelyet gondosan elzártunk a rossz hallomásoktól) a híre annak, hogy az édesanya, apa, testvér, itt meg itt... Zsidó szokás szerint mi sem mondjuk ki azt a rémséget, ami velük történt. De visszakérül valaki, aki elmondta, hogy látta, amikor vitték, amikor bekerült a nagy házba, amelynek nem volt kifelé vezető ajtaja, ahonnan nem volt kiút. De az emberi természet olyan, hogy nem egykönnyen adja át magát a fájdalomnak; nem tudja, nem akarja elhinni azt, ami hihetetlen. Hiszen az is szívettépő, ha *itt* hon az valaki gyász, itt, a szemünk előtt zárolt be végérvényesen egy

élet, mint az utolsó sarj után a családi kriptá. De a halál fenégségs misztériuma és közelsége mindenkit meggyőz, esendre int, kibujjhegyre készlet. Előttünk komorult a kézzelfogható valóság, amely a lázadókat is foglyul ejti, elhalkítja. Milyen keserves tudomásulvenni azonban, hogy az, aki tegnap még hus-vér volt, kacagott és könyözött, örvendezett és bosszankodott, lelkesedett és elcsüggedt, aki szemének ablakán kíváncsi tekintettel bámult bele a világba és akinek arcát rózsapírral vonta be az egészséges vér; — ma valahol, nem is tudni, hogy hol, porszemként, pelyvaként, vagy az égő zsaratnok egy szikrájaként helyong az űrben mindaddig, amíg a szikaj szél a sáros anyaföldhöz nem tapasztja... És hol találhatnók meg a világnak azt a pontját, hogyan kutathatók fel a kesere nagyságu picinyke területek, ahol ez a porszem nyugovóra lelt? Hová menjünk hát kegyeletünket leróni, fejünket meghajlítani, remegő ajakkal imát mormolni, hová panaszkodni, életünk, sorsunk nagy fordulóit újságolni, megvitatni, ezekben tanácsot kérni? És hol domborul az a hant, amely előtt levethetnénk álarcunkat, szabadjára engedhetnénk érzelmeinket és sirhatnánk, könnyezhetnénk, böhöghetnénk és bömbölhetnénk ahogy Istenigazából, úgy, mint az árván maradt gyerek...

Mindnyájukat

lessük-várjuk, mert nem merünk, nem tudunk és nem akarunk szembenézni a kérelhetetlen valósággal. Pedig három hosszú esztendő múlt el, háromszor háromszázhatvanöt nap és aki ezalatt nem jelentkezett, nem üzent, nem írt,

Látás, fényképezőgép

STEUERTÖL

Oktagon-tér 4. szám.

nem adott magáról életjelet, az nem valószínű, hogy létezik. Messzi hadifogságból még várhatunk egy réteget, de a német pokol kapuja — sajnos, — nem nyílik meg, hogy előként adja vissza mártír testvéreinket. Valaki azzal a hírrel jött a minap, hogy Németország területén (főként az amerikai zónában) még mindig létező láborokban — ott, ahol a náci sanyargatták és ahol a fel-

szabadítás érte őket, — mintegy negyven ezer magyar zsidó szorong, sanyarog és sorban áll a napi ételadagjáért. Olyanok, akik teljesen magukra maradtak, akik tudják, hogy odahaza senkijük, semmijük. Sebzett lelkek, amelyek majd szertéroppennek a világban; jórészt Palesztinába, ha elül a csatazaj, mert itt akarják létük új fundamentumát lerakni és feledni mindazt a keservet, ami szívüket szorongatja. És mi folytatnók tovább a kegyes csalást, az önáltatást? A *piu fraus* állítólag megengedett minden jó cél érdekében. De mi ez esetben a jó cél? Szembenézünk-e a tényekkel és mondjuk ki magunk előtt a kétség-telenül fájdalmas szentenciát: eltelt három év, bizony, a remények mindjobban fakulnak, homályosodnak, hogy végül is elveszenek a bizonytalanság ködében. Vagy pedig hitges-sük magunkat továbbra is, mert ez a kényelmesebb, ez a test és lélek langyosfürdője, amelyből kilépni azért is célszerűtlen és veszedelmes, mert megcsap a hideg levegő és dide-regni fogunk? Egyáltalán: elérkezett-e már az ideje annak, hogy számadást csináljunk önmagunkkal és a „távollevő” hozzánk tartozókkal mint értékekkel? Ez-e az az esztendő, amelynek mérlegében le kell írunk a mi kincseinket, a mi vagyon-személyeinket úgy, mint

Különleges szemüveg

STEUERTÖL

Oktagon-tér 4. szám.

a vagyon-tárgyakat szokás, mert most már nem valószínű, hogy az Életnek nevezett rész-vénység alaptörvényeként vagy gyűmölcsőző belétjeként szerepelhettek? Ki tud erre őszintén, nyíltan és a szükséges ridegséggel felelni? Én — a magam részéről — kemény elhatározással (mert hiszen mindnyáján mulandók vagyunk és az élőknek — azért maradtak életben! — el kell végeznők az elpusztítottak emléke iránti kötelességüket) tizenöt nevet jelentettem be a szentegyletnek. Ezt a tizenöt nevet reá akarom vetetni arra a hatalmas emlékműre, amely a hatszázezer mártír jelképes sírja fölött magasodik majd az ég felé. Ezenkívül ezen a tavaszon a megporladó családtagok sírkövére is láblát, teteték;

láblát, amely figyelmeztet és ébrentart. Reádöbent a gyálázatra és felráz engem, a megmaradtak, ha lankadnék, vagy elpillednék a harcban. De van olyan is, mint az a kedves fiatal asszony ismerősöm, akinek anyját Kistarcsáról Auschwitzba hurcolták. Egyik társa — igazolásul annak, hogy történnie csodák! — megmenekült. Ez a nő lételes adatokat közölhet az anya nélkül-latlan pusztulásáról. De az elhunyt leánya nem hajlandó felkeresni, hogy tőle „részleteket” tudjon meg, mert, ha sejt is, hogy mi történt, nem akar megbizonyosodni. — Én az anyám emlékére — mondja — úgy akarom megőrizni, ahogyan utoljára láttam, az ő arcának vonásait számonra maradjanak változatlanul. Nem engedem, hogy elárulják, hogyan torzult el a kintől, miként foanyadt el a betegségől... Kegyes csalás. Nem hihető, hogy és főként nem büntetendő. Ugyanaz, mintha a súlyos beteg előtt elhallgatják, hogy a halál ott ólálkodik a kórházi szoba küszöbén. Sőt, azt írták el vele (még, ha a tavasz biztosan el is ragadja), hogy „mire a nap késű”, minden rendben lesz. Ha a testi beteget szabad enyhén félrevezetni és ezáltal megnyugtálni, akkor talán a lelki beteget is. Hiszen mindnyájan azok vagyunk!

Rokonom,

szegény, akinek férjét elnyelte a Bor-cservenka út (vagy az SS-golyókkal felszántott utmenti kukoricás), valami válással és transzcendentális bizalommal hisz és bizakodik. Sajnos, ennek a reménykedésnek semmi tárgya alapja. Sőt, inkább az ellenkezőjét támasztják alá az adatok és értékelések. A sógor nem kevesebb, mint hat esztendője távozott hazáról. Igaz, hogy megfogadta: tűzön-vízen keresztül visszatér a feleségéhez. Amikor mindig szótartó ember volt, nem váltotta be ezt a fogadal-

Egyszemüveg közelre és távolra STEUERTÖL

Oktagon-tér 4. szám

mát, mert nyilván nem rajta múlt. Szentkirályszabadjára vount be, mint munkaszolgálatos, innen a bori rézhányába deportálták. Szívós ember lévén, még ezt is kibírta. De azzal a „lépésével” indították utnak hazafelé, amely soha nem érkezett meg Budapestre, mert a náci és nyilasok úgy lövöldöztek rájuk, mint a verebekre. Élő cégtáblákká avatták őket, de a gépfegyvereknek a zsidók kőa-

ismerten vaslag bőre sem tudott ellenállni. A sógorod pedig vár; várja az ő Gyuláját. Tulánaravál és cipőt vásárol neki, hogy, ha „hazajön”, mindjárt kényel legyen a szép rendű öltözék, s ne kelljen azon rongyosan az utcára mennie. Évről-évre befűtteket rak el, édes-gyöngyök, csokoládé dugdos a székénybe, mert férje nagyon szereti a cukorkát és dohányozás helyett kávékrémet szopogató. Mindig minden mozdulatot azzal a céllal csinál, hogy az jó lesz a hazatérőnek, aki nagyon megdicséri majd gondoskodását, előrelátását. Az asszony a maga kis jövedelméből él, amelyből mint említettem, pedáns takarékosággal (a szájától való ételmegegyonással) félre is rak — a közös együttlét idejére. Annyit do'gozik, hogy majd összeroskad, de talán nem is a munkától, hanem attól a teltől, amit az élet rakott reá. A várakozástól. A hiánytalanságtól. Attól, hogy egyik percben hisz, tulajdonán upinokta, a másikon elcsigod, kétségbeesik sőt — nem esoda! — letargiába süllyed. Megható ez a hűség, ez az önfeláldozás amely azonban lassan a megszállottak fanatizmusának jeleit öli magára. Mi lábujjhegyen járunk körülötte, mert szereljük és meg akarjuk kímélni. De idővel éppen ez a kímélet tesz bennünket bűnse-géddé, bámrészessé, mert elnéz-zük, sőt halgatóság támogatjuk annak a furcsa állapotnak kifejtődését, amit nem is lehetne másként nevezni, mint szorú örületnek. Ha ma talán még csak a szimptomok mutatkoznak e-nak, az ut később minden bi-zonytal idevezet. És ebben a keserű játékban cinkostársi hű-öggel a rokonság is részt vesz. Ö mesél — évek óta mesél — reménytelenként haló elképze-léseket, hogy ekkor meg ekkor, hát, ha ősszel nem is, most ta-vaszal biztosan megérkezik Gyula, ő ezt érzi, tudja, garan-tálja, — mi pedig hümmögünk hozzá. Igen, igen, így lesz. Majd megkérdező, csakugyan így lesz. De a bizalomlenségében és vak hitében nem veszi észre az ag-galalmunkat és azt, hogy tulaj-don képpen minden meggyőző-dő nélkül helyesegünk. Így telnek az évek, míg a lélek bele-nem fárad, az arcba barázdá-kat nem váj könyörtelen véső-jű az Alkotó és a haját be-nem őrlezi az idő...

Látszólag

Kegyetlenül, de megelégedéssel állja a v... egy másik hazatérőtem... (Theisenstadthall, magammal hoztam egyik bará-

tom és hajlarsam halotti bizo-nytárányát. Kibírta a deportáló-lábor, még a sorvasztó gyalog-utat is az Érchegységen keresz-tül, de bromolt testének gyer-tájá egy pillanat alatt előb-bant a megszabadulást hozó eseli városka mogorva kaszá-nyájában. Elmentem az anya-könyv-livaltába és ott egy fe-hényakkendős, aranyvikkores lősi öregurral, aki deportálása előtt az osztrák fővárosban is nyilván a matrikulát vezette, beirattam a halálesetet a hatal-mas könyvbe. Megkaptam a be-jegyzés másolatát, sőt az el-határozott halotti maradék-porát is ide akarták adni kis fekete furnirlemez-dobozban, hogy hazahozzam, de ezt a missziót már nem vállaltam. Nehéz feladat volt a gyászke-retes dokumentum kézbesítése, de hallgaltam orvos-ismerősem józan véleményére. Eszortat-oztat, hogy lehetővé tesszük a

trófia áldozatainak tisztessé-ges meggyászolását, megmen-tjük az élet számára azokat a vándorló hozzátartozó-leikeket, amelyek különben sohasem gyógyulnának meg. Az elszomo-rító valóság tudomásúvétele és a következményekkel való reá-lis számolás, illetve azok leküz-dése, azonos az operációval. Az olyan műtéttel, amely után — bizonyos idő elteltével — a be-tteg felfrissül, megerősödik, talp-raáll. Az üszkös sebet el kell látóztatni, hogy az egészséges lestrész megmaradhasson. De, aki nem tudja magát ilyen ra-dikális megoldásra elhatározni, ha neki ez balszom, ám mara-djon a kegyes családnál. A pia-frausnál, amely mákony és injek-ció egyben, s amely ködös bódu-latban, színes káprázatban tartja a lelket, átsegít a válságon, fe-lejti a veszteséget. És akkor ez nem is család, csak kegy. Isten nagy és végtelen kegye...

A mexikói zsidók társadalmi akciól a magyar zsidóság javára

A Mexikóban élő magyarajku zsidók megszervezték az „Ema-na”, társadalmi egyesületet, amely a felszabadulás óta igen nagy és eredményes tevékeny-séget fejt ki annak az érdeké-ben, hogy az őlia zsidóságát gyógyszerrel, ruha és élelmis-zervel támogatja. Az egyesület élén Emanuel Barta elnök áll, akinek lelkesedése és farsadha-talan munkája nyomán virá-gzó zsidó társadalmi egyesületé fejlődött az Emuna. Az elmúlt évben a Pesti Izr. Hírközség kórházának 800.000, a Pesti Chevra Kadisának 100.000, a Budai Chevra Kadisának 100.000 gyógyszer-tablettát küldöttek, amelynek összértéke kb. 1 millió forintot reprezentál. A Pesti Izr. Leányárvaház részé-re nagyértékű élelmiszer-somag-okat küldöttek. Most előké-szítettek főnyak egy nagyará-nyu purimi ünnepély megren-dezésére, amelynek jövedelmét a magyar zsidóság elesettjeinek felsegítésére fordítják majd.

Hogyan fogadta Mexikó zsidósága a Zsidó Állam létesítését

Barta Emanuel, aki Magyar-országról vándorolt ki Mexikó-

ba, az elmúlt héten levelet írt budapesti ismerőseinek, amely-ben részletesen ismertette, mi-lyen nagy lelkesedéssel és örömmel fogadta Mexikó zsi-dósága a zsidó állam kijál-tását. „Rendkívül nagy örömet okozott nekünk a Palesztina problémának ilyenképpen való megoldása. E történelmi fordulat megünneplésére nagy-gyűlést és bankettet rendez-tünk, amelyen nemcsak lelke-sítő beszédek hangzottak el, hanem szinte percekben belül, a Hagana részére 10.000 dol-lárt gyűjtöttek össze. Nagyon megható volt Ramon Mogyorós nevű 15 éves fiúnak a cseleke-dete, aki bármicvőjára kapott óráját ajánotta fel, mivel pénze nem volt. Ezt az órát nyomban átvezetni kezdték, úgyhogy több száz dollár gyűlt össze ezen a réven is. Az apa 50 dollárért vásárolta vissza fiának az órát. A Zsidó Állam megalapítása büszkeséggel tölti el a mexikói zsidóságot. Nemrégiben Man-fred George, a Frankfurter Zeitung főszerkesztője, látog-atla meg Mexikó zsidóságát és rendkívül nagy hatást keltő előadásban ismertette a Zsidó Állam fejlődési lehetőségeit és jelentőségét.”

A KEREN KAYEMETH ÉS KEREN HAYESZOD
február hó 22-én, vasárnap délelőtt 11 órakor ismételtén bemutatja nagysikerű Palesztina-i hangosfilmet a Décsi-filmszínházban.

Jegyelővétel a Décsi mozi pénztáránál és a Pro Palesztina Szövetség irodájában, Király-utca 93. L em. 15. 9—3-ig. Telefon: 225-856 és 225-621.

Zsidó Intézmény főtktári állás betöltésére

alkalmas egyént keres. Szüksé-ges előfeltételek: szervező ké-pesség, általános zsidó és cio-nista tudás, valamint Palesztina-ismeretek. Alkalmos ké-pességekkel rendelkezők aján-lataikat fizetési igény megjelölésével küldjék az Uj Élet ki-adóhivatalába „Komoly hiva-tal” jellegére.

A budapesti V. ker. Izr. Nő-egylet 1948 február 22-én, vasárnap d. u. fél 5 órai kezdettel az V., Fürst Sándor u. 21/b. alatti kultúr-teremben

MŰSOROS DÉLUTÁNT

rendez, melynek keretében neves fővárosi művészek is fellépnek. Kedves Hittestvé-reinket nb. családjukkal és ismerőseivel együtt szre-tellel meghívja és elvárja az ELNÖKSÉG. Jegyek a hely-színen kaphatók. Fűltött te-rem.

Köszönetnyilvánítás

Távoztam miatt nem lehettem jelen méltóságok halálán. dr. Barta Zoltán sírkövénél. Ez-után mondok köszönetet a Zsidó-kórház orvosi karának, személye-ségének, nagyszámú k. rokonaim-nak és k. ismerőseimnek.
Érv. BARTA SIMONNE és családja.

A pontos, megbízható

„DAVAJ” BOY-vállalat
mindent elintéz. — (Éjjel-nappal)
Teher-taxival is.

Király-utca 21. Telefon: 226-893

Parókák, írizettek
CSIPAK
hajmúteremből
Mária Valéria-utca 17
(Lánchídnál)
Telefonszám: 180-108

Talesz, t'filin kegy-szer és héberkönyvek vétel-eladás
Jahrzeittábla készítés.

UNGÁR MÓRNÁL, Király-u. 17.
kapu alatt vagy I. emelet 4.

GYERMEK-KOCSI
GYERMEK-ÁGY
különleges árkak
Angyalka-cégnél
Népszínház-u 47
Tel.: 135-547
Videókra díjtalan árajegyzék

Előítéletek ellen

Írta: Szilágyi Géza

ELŐÍTÉLETEK azok az ítéletek, amelyeket a lényektől függetlenül, a lények ismerete nélkül, nem egyszerűen a valóság lényekkel gögös felülvilágodottságban szembehelyezkedve, hanem meg és nyilvánkoztat ki az úgynevezett ítélező. Az előítéletes éme olykor ráhíúz ugyan valamelyes igazságra, erre akad kivételes eset, de ez ritkaság. Az előítéletes ítélező ítélete majdnem szabályszerűen *bal-ítélet*. Okoskodással küzdeni el kéne hiábavaló. Előítéleteket csak ténybeli adatokkal lehet cáfolni, egészen kivételesen még így sem, mert az előítéletek a gondolkodás *legszivósabb* termékei közé tartoznak. A *bal-ítéletek* élete nem egyszer századokkal hosszabb, mint a helyes ítéletek, amelyek közül bizonyos idő múlva elég számban meghalnak mint igazságok, amde, noha *elferdítve és eltörzítve, diadalmasan feltámadnak* és tovább ének mint előítéletek.

*

NEHÁNY ÉVTIZEDDEL ez-ekit még úgynevezett jó zsidók is, ósók hagyományaihoz hűségeen ragaszkodó emberek, akik ottbott voltak a Bibliában és a Talmudban, többnyire csak halálukból tudták, hogy a Biblián kívül is és időrendben utána van *héber nyelvű és szellemű költészet*. Magam is, akit már gyermekkoromban örök rabjává mérgezett az olvasó mánia, tizenöt éves koromig nem találkoztam — a Bibliát nem tekintve — a héber nyelven alkotó költővel. A Bibliát ekkor már közhírré öleltem magamhoz. Meggyőződtem róla, hogy sürűn tele van költészettel, a legkülönbözőbb irodalmak ösvényein káosan gyűjtött tapasztalatokból pedig megáptoltam, hogy a *Könyvek Könyve* megtermékenyítette az egész világirodalmat. Arról azonban csak elhelve hallottam, olykor a templomi szónokokba beleékeltek rövid idézetekből, olykor a hittanórán nagyritkán elejtett megjegyzésekből, hogy a Biblia utáni századokban is mindmáig virult, pompázott, ragyogott *ósparadi-csomai bujaságban és tündérnemes kifogyhatatlanságban* egy evezni jellegű héber költészet, amely tartalmai gazdagságra és formai változatosságra bátran vetekedhetik bármilyen nép költészetével.

Annakidején serdülő koromban magam fedeztem föl magamnak a héber költői irodalmat. Tizennégy éves voltam, amikor váratlanul rányitámlott irodalmi kalandozásaim során Heine Henrik költészete. Születésnap ajándéku kaplam összes műveit az eredeti Hoffmann and Campe-féle hamburgi kiadásban. A *Romanzero* harmadik

könyvében, amelynek a *Héber melódiák* tündető címét adta a költő, a Jehuda ben Halevi című töredéknek jelzett és mégis hatalmas látóhatárt nyitva teljes versből ragyogott először felém a héber költészet egének évszázadok óta fénylő három állócsillaga: *Jehuda ben Halevi, Ibn Ezra és Ibn Gabirol*. Elhittem Heinenek, hogy mind a három nagy költő, noha még egy sorukal sem olvastam. Aztán pedig csak egynehány esztendő telt el nevük megismerése és a művekben való gyönyörködésem között. Elolvastam őket, sajnos csak fordításban. Most már nemcsak hittem, hanem *tudva tudtam* is, hogy Heine nem túzott, amikor izzó trocheusával hódoló örömtűzet *gyújtott* az ó-spanyolországi zsidó poéta-iskola harmas esztelagzatának, a költői művészet *triumvirátusának*. Heinenek már akkoriban, 1851-ben, kis héja száz évvel ezelőtt ezzel *kapcsolatban járt valami*. Csúfolkodó, cipkelődő versebe szedte, feleségével, *Matildával évődve*, aki persze sohasem hallotta a nagy spanyol-zsidó költők nevét sem, mennyire *boszontia a francia leánynevelő iskolák tenterve*. (A fiúnevelő intézetekre természetesen legalább úgy ráfért volna Heine bosszankodása). Az haragította Heint, hogy az oktatás során mindennel a világon foglalkoztatják a lánykákat, például régi mumiákkal, behatározott egyiptomi fáraókkal, a Merovingi-dinasztia árnyék-királyaival, rizsporos parókákkal, Kína copfos urakodóival, de az ó-spanyolországi nagy héber költőknek még a nevét sem emlegetik. Ha Heine véletlenül ma élne, gúnyos zsörtölődésre e tekintetben éppen annyi oka és joga volna ma is. Keresztény leánynevelő intézetekre kőtte gúnyjának nyilait, amiért tantervükben nem feledkezésgől, hanem szándékosan és tudatosan mellőzték a héber nyelven író világirodalmi nagyságokat. Száz év múlt el azóta, nem tagadjuk, hogy a héber nyelvű költői nagyságoknak mind a világirodalom történetében, mind a zsidó iskolai oktatásban javult ugyan elhelyezettségük, napjainkban lényegesen is, de még koránt sem eléggé.

*

HA KERESZTÉNYEKNEK, elkedvetlenítő tapasztalataim szerint még művelteknek mondható költőnek is, terra incognita, ismeretlen föld a héber költészet hatalmas birodalma, ez sajnálatos ugyan, *fájlalni való hiányosság irodalmi tudásukban*, de még meg nem botránkoztat. Hogy azonban a zsidó közönségnek elég nagy része, belcérte a vallásra még zsidó,

de lelkeleg a zsidóságtól meszsze szakadt sok író is, csak hadomáshból tud valamiesket egy hatalmasnak rangosítható irodalomról, az, nem kérek bocsánatot túlságosan érdesnek hangzó kifejezésért, *szellemi botrány*.

Számos zsidó barátom és ismerősim akadt, aki szégyelte magát vélt „mindentudásra” büszke nagyzásában, ha valamelyik obskurus külföldi lapban szembekerült egy írói névvel vagy egy könyvcimmet, amelyről még nem hallott. És ugyanezek az állítólagos mindentudásukra gögös, bármilyen új cím, hang, alak után loholó sznobok egyáltalában nem restellék, hogyha — megpróbáltam egyikével másikával — szelidebb vizsgaféle során tudatlanságban maradtak a héber költészet dolgában. A *chilei költészetnek* például tizenhárom próbás szakértői voltak, a legújabb *izlandi költőnemzedék* képviselőit hitelesen tudták jellemezni, százfőnyi indián vagy néger törzsecskék primitív népi vers- és néjének ütemzését el nem vétették, de szintén személyes tapasztalat emlékeit rakosgatott itt össze, szuverén göggel *nyújták át a héber költészetet*. Hát igen, hallottuk egyet-mást róla, hiszen, *utóvégre mégiscsak irodalmi műveltségű emberek*. Ugyászik, a tizenegyedik században — spanyol-zsidó költői igazán nagyok lehettek, de hát evvrszt oly sok a nagy költő, hogy mindenkit nem lehet számon tartani, másodszor pedig *héber nyelven írtak és a zsidók közül is kevesen jártasak annyira a héberben, hogy megért-senek ilyen nehéz verses szövegeket*. Kurtán-furesán csak azt válaszoltam nekik, hogy zsidó embernek, úgynevezett *művelt embernek, erkölcsi kötelessége*, hogy a világirodalom nagyságai közül ismerje azokat a kiválóságokat is, akik zsidók, azokat is, akik gazdanépük nyelvén gazdagították az illető nép irodalmát, de mindenképpen azokat is, akik *héberül írtak*. És művelt zsidónak ismer-nie kell nemcsak a régi spanyol-zsidó költőfejedelmeket, hanem azoknak hosszú sorát is, akik egészen mindmáig vérzivalaros századokon keresztül egymásnak *adták át a héber költészet fájlaját*, a középkorban, az újkorban és a jelenkorban, egé-

szen a gálutban születtek, de Palesztinában a lőkételesség esücsáig felmagasodott *Bialikig és Cernichovszkyig*, sőt rajtuk túl is. De ezeket nem ismerni zsidó emberben nemcsak erkölcsi fogyatékoság, etikai hiba, hanem *önmaga ellen való leg-súlyosabb esztetikai vétség*, mert hiszen az, aki közönyösen emegy e nagyságok mellett, a *legintenzívebb és legmaradandóbb szellemi élvezetektől fosztja meg magát*. Minden zsidónak be kell látnia, hogy zsidó kultúrember igazán csak az lehet, aki szívvel-lelekkel *belemélyed a zsidó kultúrába* is, ennek pedig tagadhatatlanul egyik legfontosabb, legjellegzetesebb, leg-több gyönyörűséget kínáló része a héber költészet. Higgyék el nekem, hogy ez a *feljóság nem valamilyen zsidó kulturfanatizmus evoldalu tulzása*, hanem a minden kulturértéket, tehát a többiekkel legalább is *evvenrangú kulturértékeket is társulatosan számotartó művelődési sokoldalúságnak leg-jobb ítélete*.

*

AMI PEDIG A HEBER költészet nyelvbeli megközelíthetetlenégének kifogásul gyakran felhozott előítélet-meséjű ítélet, az a véddál, magyar-zsidó kultúrember, aki vagy sehogysom, vagy eléggé nem tud héberül, ma már tömördek magyar, német, francia, angol nyelvű fordításban — egy részük elsőrendű, nem csupán tartalmitag hű, hanem az eredetinek változatos formáit is elmuuszikáló alkotás — tájékozódhatik ennek a *valóságos világirodalmi fődresz-nek buja gazdagságáról és szé-dítő változatosságáról*. Ha fed-fedező expedícióra indulnak ezen a terjedelmes fődreszen, hamar meggyőződhetnek arról is, mennyi szinte bűnös előítélet, hány súlyos félreértés kering még ma is a zsidóság, a magát művelteknek mondó zsidóság köztudatában is a héber költészet fogalma körül. Beáthatták, milyen *elfogultság mon-datja a tájékozatlansággal*, hogy ez a költészet csakis *vallásos poézis*. Persze az is, mégpedig a *legjavából*, de amellől és ezen túlmenően *világi poézis is, ennek minden műfajbeli regiszterével*. A héber költészet, akár a nyelvi hagyományokhoz ragaszkodó óhéber, akár a modernné átnemzett ujhéber, egyforma erővel és hajlékonysággal megszólaltatja az ősi instrumentumokat és a legújabb hangszereket is. Nyelvi zenéjével fűünkön át agyunkba és szívünkbe bü-

KIVÁNDORLÓK!

Amerikai Steinway, angol Blüthner, Ibach, Förster, Bechstein, Bösendorfer, Stingl

PIANINÓK ÉS ZONGORÁK

szakszerű ládacsomagolással legolesóbban

FENYŐNÉ, Erzsébet-körut 26. (Chevra-ház)

vősi a haszándó ember valamennyi érzését, a legjobban érzéltélt hittől a legrosszabb és legszörnyesebb földi indulatokig. Ebben a köztársaságban talán a legnagyobb zenei kultúra lakni. Ennek mesésen sokrétű hangerevességéből pedig hol kiharsog, hol kishall, majd kinjög, majd kiser az a keresztényeknek is, de még inkább zsidóknak meghallható és érzékelhető különös valami, aminek létét tagadni próbálta ugyan a keresztények megkülönböztető tényekből is erővel szemelt hűmő előítélet, de amely mégis évezredek óta, bárhol és bárhol szórja is sugarait, meg nem fogyatkozik, a sötétség semmiféle hatalmával ki nem irtható fényben ragyog: a természet lények minden értelmű és érzelmi megérintésének tökéletes megjelenítésére képes zsidó lélek.

(Beszédés következik.)

A Musz Antifasiszta Szövetség pécsi nagygyűlése

Pécs környékének munkaszervező csoportjai nagy érdeklődéssel várták a vasárnap, február 15-én tartott pécsi Musz nagygyűlést. A gyűlésen a megye és város vezetőin kívül a demokratikus pártok képviselői, a honvédség és rendőrség küldöttségei is részt vettek.

Harrák István elnök megnyitó beszédében kegyelettel emlékezett meg a fasizmus sokat szenvedett áldozatairól. Simon Dezso az Országos Központ nevével üdvözölte a közönséget, a megjelent vendégeket és elismeréssel szólt a pécsi főcsoport mozgalmi eredményeiről.

Dr. Benedek László országos elnök, a Zsidó Körház főorvosa, ismertette az aktuális bel- és külpolitikai kérdéseket. Politikai beszámolójában rámutatott arra, hogy az imperialisták mesterkedéseivel szemben, mily nagy a jelentősége annak az elvnek, amely a magyar kormánykormányosság moszkvai útjával veszi kezdetét. A továbbiakban meghatározta azt az utat, amelyet minden antifasisztának járni kell és kifejtette, hogy az egyen biztonságot csak a demokrácia biztonsága védi és ezért azt támogatni utolsó erőnkig kötelességünk.

A demokratikus pártok kiküldötti közül Illen Pál országgyűlési képviselő, az MKP pécsi titkára, a Szociáldemokrata Párt nevével Polgári János, a Függetlenségi párt részéről dr. Karsai József biztosították a mozgalom pártjuk szimpátiáját.

A pécsiek részéről dr. Leher László ismertette a pécsi főcsoport működését, Rudas Sándor a hajlési szellem és együttműködés szükségességéről beszélt. A beszédeket dr. Huszár István népfőgyűlés hozzászólása fejezte be.

A „Keren Hajeszd” (Zsidó Országépítő Alap) hírei:

Az Egyesült Nemzetek történelmi jelentőségű döntése következtében előállott új eret-jiszráéli helyzet a zsidó élet minden vonalán fokozottabb tevékenységet, munkát és áldozatkészvéget követel.

Stückler Lajos a Magyarországi Izraeliták Országos Irodája és a Pesti Izr. Hittársaság elnöke, dr. Izsák Ede főorvos és Domonkos Miksa ügyvezető, a Magyar Zsidók Pro Palesztina Szövetsége „Keren Hajeszd” szakosztályának elnöke és társ-elnöke, ennek a gondolatnak a jegyében hívta össze a P. I. H. eljárási tanácstermébe február 15-én, vasárnap délelőtt a hazai közigazgatási életben jelentős szerepet játszó zsidóság reprezentánsait.

Az értekezlet, melyen Ing. M. N. Noszin, a Keren Hajeszd jeruzsálemi főirodájának delegátusa is részt vett, Domonkos Miksa ügyvezető, a Keren Hajeszd társelnöke nyitotta meg. Hangsúlyozta, hogy a magyarországi zsidóság óriási változáson, fejlődésen ment keresztül. Ennek legkézenfekvőbb bizonyítéka az, hogy egységesen, minden társadalmi különbség nélkül szolidaritást kíván megvalósítani az eret-jiszráéli országépítéssel és szabadságharcával és abból a lehetőségekhez képest a legmesszebbmenőkig kívánják kivenni a részüket. Mint felelős hittársasági tisztségviselő, Ing. M. N. Noszin, hogy a Pesti Izr. Hittársaság minden erkölcsi és anyagi erejével támogatni fogja a Keren Hajeszd célkitűzéseit és annak munkájában tevékenyen részt fog venni.

Dr. Izsák Ede elnök és Ing. M. N. Noszin előadásukban ismertették a Keren Hajeszd történelmét, célkitűzéseit és eddig elért eredményeit. Előadásukból kitűnik, hogy azok az eredmények az országépítés különböző vonalán, melyekkel az országépítők az egész világ bámulatát kiválták, nem teremthetők volna meg a Keren Hajeszd segítségével nélkül. A Zsidó Országépítő Alap ma is motorja, legfontosabb hajléterje és nélkülözhetetlen tényezője az új Zsidó Államnak. A Keren Hajeszd támogatja anyagiakkal és munkájával, részesevé válik az országépítésnek és egy szép zsidó jövőnek.

Az értekezlet résztvevői közül többen hozzászóltak a rendkívül értékes előadáshoz, s átörözték az ügy fontosságát, praktikus javaslatokkal hozzájárultak egy nagyarányú terv kidolgozásához, amelynek lényege: a Keren Hajeszd minden magyarországi zsidó testvérehez juttassa el szavát és hogy azok átörözték a nagy ügy jelentőségét, önkéntes támogatónak válnak az országépítő munkának.

Az ország minden városában, Budapest minden kerületében

közzeli bizottságok felállításával és szakmai szervezkedéssel induljon meg az akció. Elhatározták, hogy ugyanaz a plénum, amely most ülésezett, további megbeszélések és tervek realizálása céljából a közeljövőben újra össze fog ülni.

„Hogyan képzeljük el a Zsidó Államot”

A Magyar Cionista Szövetség Joint és Intézmények Csoportja a miskolci hittársaság kulturális méhében hatalmas közönség előtt február 7-én ankétot tartott „Hogyan képzeljük el a Zsidó Államot” címmel. A miskolci Joint Csoport elnöke, Ehrenfeld Jenő nyitotta meg az ankétot. A csoport országos elnöke, dr. Gálos Henrik előadását nagy érdeklődés előzte meg. „Produktívizálható-e a zsidóság” című előadásában megvitatotta a zsidóság életképtelen rétegződését. Rámutatott arra, hogy a zsidóság nem tanult az eseményekből és sokan most sem hajlandók tudomásul venni, hogy a világ gazdasági és társadalmi struktúrája megváltozott, mert a kapitalista gazdasági rendszer lefokozhatatlan van. Részletesen kifejtette, hogy a Joint lehetőségeit nyújt arra, hogy akik produktív munkára alkalmasak és erre hajlandók akár itt, akár Erecben — bekapcsolódhassanak a termelő, átkelő munkába. A magyar zsidóságnak meg kell értenie, hogy ez az út a jövőjét biztosítja.

Ezután a különböző cionista frakciók képviselői szóltak fel. A Mizrahi részről Jakab Ezekiel hangsúlyozta, hogy a Tóra kell hogy alapját képezze alkotmányunknak. — Az agguda álláspontjának Salzer Vilmos adott hangot. Kifejtette reményét, hogy az új Zsidó Állam a Sulehan Arneh a vallás jegyében alakul ki. — A Mápaj képviselőtől Pásztor Miklós javasolta minden párt összefogását cionista munkára. — Dr. Löwy Sándor a Kial részéről megállapította, hogy a Zsidó Állam csak demokratikus köztársaság formájában képzelhető el. — A Hasomer Hacair álláspontját Gruzor László fejezte. A legfontosabb kérdések: az állja és az átöröztetés. A munka és anyagi áldozatkészéget ideje ékezteti el.

A válságban résztvevők még Klein Vilmos, Feldmann László, dr. Berger és Fried Zoltán. A felszólalásokra dr. Gálos Henrik válaszolt.

Újra hangoztatta a konkrét feladatokat: gyökeresen megváltoztatni a zsidóság gazdasági és társadalmi arányát és a legmesszebbmenőkig támogatni az eret-jiszráéli országépítést. Az ankétot Ehrenfeld Jenő felszólalása zárta be.

GYERMEK GONDOZÁSAT vállalunk, 3-6 évesig. VII., Kazinczy-utca 7. I. em. 11/b.

Walter és dr. Gál

ny. detektív főfelügyelő, illetve reáldorfelügyelő magánnyomozó irodája, detektív szakértelemmel nyomon, megfigyel, Kossuth Lajos-utca 4. Telefon: 188-035.

Butor üzlet

is alkalmas főntvonal

üzletek

sürgősen átadók

Fellner Szt. István-körút 30

„AZUR” Boy

ÁRUSZÁLLÍTÁS INCASSO KÉZBESÍTÉS GYORS, PONTOS VII., Gyula Pál-u. 12 Telefon: 138-287

Kivándorlók!

Használt és új hajókofferok és bőröndök nagy választékban

WEIL Népszínház-26 utca 26

Telefon hívó: 136-816 SZOMBATON ZÁRVA

PERZSA

szőnyegek

VÉTEL ELADÁS UNGAR Király-u. 14 és Rákóczi-ut 24

Örökbefogadnék

1-5 évesig egészséges kisleánykát, akinek nincs senkje.

„Szerelem 80” jellegére a kiadóba.

Jó és olcsó

függőnytartó

képekkel nagy választékban. Úveges munkát vállalok

Szécsényi

VII., Bethlen Gábor-utca 7 sz. Telefon: 224-288.

Gyermekek, gyermekbutor, játékbútor Vicánál Nagyatádi Szabó-utca 50.

Székely Emil ékszerész 26 Rákóczi-ut 26

Rákóczi-ut, ékszer, arany, ezüst, órák, rem, vörösi és más.

HIREK A ZSIDÓ ÁLLAMRÓL

Rövidesen új politikai ütközetre kerül a sor az UNO-ban a Palesztina kérdés körül

Alig esendűsödtek el átmeneti időre a fegyverek Palesztinában, máris új politikai harc előjelei mutatkoznak. A Suceben az UNO döntés körül. A világ be nem avatott közvéleménye azt hitte, hogy a november 29-i határozattal a politikai hadviselés véget ért és az UNO döntésének megvalósítása érdekében, most már a gyakorlati feladatok megoldásához lát. Ez a közvélemény azonban nem ismeri a diplomáciai felépülő szervezetek bizonytalanságát. Nemcsak, hogy a megvalósítás maradt el — de még az elvi döntés értéke is megdőlt. És most, azt kell mondanunk, hogy szinte majdnem előről kell ismét megvívni a nagy politikai csatát. Az UNO döntés értéke a végrehajtás rendelkezésre bocsátott eszközöktől függ. Ezeket pedig elfelejtették november 29-i bizottsági. Az eszközök megteremtéséért, vagy elszaboztatásáért indított küzdelem a régi erők és érvek új harcavetését igénylik. A Palesztina kérdés ismét bizottsági döntés tárgyát. A Jewish Agency vezetői a győzelem örömeiben magára hagyták a földkerült ellenfelet, akinek időközben sikerült tápraállnia. Az UNO döntés után Weizmann Londonba, Silver és egy időre Shertok is Palesztinába utazott. Ezalatt azonban megindultak a reakciók és ingerültségek az UNO döntés megvalósításának a lehetetlenségére. Az UNO

szavazás előtt a két nagy amerikai párt egymást tudtátva igyekezett — tekintettel az elnökválasztásra — prozionista irányban befolyást gyakorolni a hivatalos amerikai állásfoglalásra. Így történt, hogy Truman levantei szakértőjének, a trüszlők szövegében álló Hendersonnak mellőzésevel befolyást gyakorolt a zsidók számára kedvező amerikai szavazat ügyében. A nagy örömmámor közepette sem érezte magát azonban Henderson legyőzöttnek. Mindenekelőtt a demokrácia és republikánus párt vezetőit konföderációra hívta össze. Először szövegezte azt a döntést, hogy a jövőben a pártok nem adnak ki hivatalos nyilatkozatot a Palesztina kérdésről. Befolyásának lyellénképpen történt helyreállítás után Henderson politikai akcióba kezdett. A Palesztinába irányuló fegyverszállítási blokk, a nemzetközi hadsereg amerikai akadályozása, stb. mind jelentékeny mértékben az ő politikai ténykedésének tulajdonítható. Most a Biztonsági Tanács ülésezése kapcsán csapnak össze ismét az erők. Weizmann Goldmann, Shertok, Golda Meir, Gersohn gyors intézkedések következtében visszatértek New-Yorkba, ideutazott a brit gyarmatiügyi miniszter, Creech Jones is: itt működnek ismét nagy propagandával az arab államok képviselői. Tehát minden kezdődik előről. Az új nagy kérdés:

nem zárkozik el egy az UNO döntéshez viszonyítottan kisebb Zsidó Állam elismerésével, amelynek az arab államokhoz való viszonyát a helyszínen továbbra is állomásozó angol hadsereg biztosítaná. Anglia ki akarja használni az UNO tehetetlenségét nemzetközi hadsereg megteremtése tekintetében és azt reméli, hogy szorult helyzetében a Biztonsági Tanács ilyen javaslatához hozzá fog járulni. Közben azonban a teljesített hur már elpallant. Anglia már úgy látszik nem rendelkezik teljesen az arab államokkal. Hír szerint az iraki szerződést azért nem írt alá a régensherceg, mert a meggyőzés egyik cikkelye tudomásul vette az angol terv szerint felálló Zsidó Államot, állítólag Törökországban is az angol vezetés Abkelt-vel szemben

erősödik a muftinak a pártja. Az angol terv végrehajtásának legnehezebb akadályai azonban természetesen a Szovjetunió tiltakozása lesz. A Szovjetunió és a békeszerelő nemzetek ugyanis nem engedhetik meg, hogy állásfoglalás politikai eszefogásokkal semmisítsék meg az UNO Teljes Ülésének döntését, mert ez könnyen precedens lehetne a világ egész rendjének megbontására. A Jewish Agency vezetői pedig — akik csak a november 29-i döntés előtt — ismét megkísérik az amerikai és szovjet-álláspont összehangolását Palesztina érdekében. Remélhetőleg nem sikerül az amerikai közvélemény mozgósítani, amint az novemberben történt. Az akkori UNO döntés előtt ugyanis Truman két és fél millió sürgönyt és levelet kapott a Fehér Házból szavazóitól, amelyekben a Zsidó Állam tekintetében kedvező döntést követeltek. A Jewish Agency vezetőinek minden bizomnyal ismét sikerülni fog megmozdítani az amerikai közvéleményt.

megteremti-e a Biztonsági Tanács az UNO nemzetközi haderejét

vagy ennek hiányában ad-e kellő felszerelést a zsidó hadseregnek az UNO tekintélyének megőrzése érdekében. Az Egyesült Nemzetek Palesztina Bizottsága az elmúlt napokban terjesztette be javaslatát a Biztonsági Tanácshoz. A javaslat megállapítja, hogy nemzetközi hadsereg nélkül nem lehet végrehajtani az UNO felosztási döntését. Figyelemzteti a javaslat a Biztonsági Tanácsot, hogy az UNO egész szervezetére veszélyt jelentene az, ha erőszakos fenyegetés, vagy éppen erőszak alkalmazása következtében nem lehetne végrehajtani az UNO döntését. A Biztonsági Tanács e hét végén foglalkozik majd a Palesztina Bizottság javaslatával, amelyet adatokkal támaszt alá a Jewish Agencynek a Biztonsági Tanácshoz beadott memoranduma. A beadvány oldalakon keresztül sorolja fel az UNO arab tagállamjai minisztereknek fenyegető nyilatkozatait és hivatalos eszefogásokat a palesztinai arab támadások elcsúsztatására. „A felosztás elfogadása — állapítja meg a beadvány — áldozatot

jelent a zsidóknak, akik most nemcsak saját magukért harcolnak, hanem ellenük is fejtenek ki az UNO tekintélyét és az alapokmányt érő támadásokkal szemben.” Mint mindig

a politikai harc háttérében Anglia áll.

Több ízben rámutattunk már arra, hogy Bevin azért vitte az UNO elé a Palesztina kérdést, mert azt remélte, hogy a nemzetközi szervezet az angol álláspontot fogja támogatni. A nagy eszalódás után új politikával kísérletezik. Olyan helyzetet idézett elő — az amerikai State Department főtisztviselőinek segítségével — amelyben megakadályozta az UNO döntés végrehajtását. Így az egész kérdés visszakerült az UNO-hoz, azonban ennek csupán egyik tanácsához, a Biztonsági Tanácshoz. Itt hivatalozva a súlyos palesztinai bizottsági helyzetre, az angol kormány olyan döntést szeretne kleszkarni, amely a Teljes Ülés álláspontjával szemben az újonnan előidézett helyzettel való megalkuvást szolgálja. Anglia már

A Palesztina Bizottság elnökének sajtólagadása.

Karel Lisitcky, a Palesztina Bizottság esch elnöke, ahová az alkalmából, hogy a Bizottság eljuttatta jelentését és javaslatát a Biztonsági Tanácshoz sajtólagadást adott, amelynek keretében beszámolt a Bizottság munkájáról. Elmondotta, hogy az angol kormány megígadja a Teljes Ülésnek azt a kívánságát, hogy február 1-re kiközl nyissa az a zsidó bevándorlás megindítására. Anglia visszautasította a Palesztina Bizottság fokozatos határolás-átvétele iránuló javaslatát és éppen ezért

lesz döntő fontosságú a Biztonsági Tanács ülése, tulajdonképpen a Biztonsági Tanácson mulik most majd az UNO döntés végrehajtása. Az újságírók kérdésére Lisitcky kijelentette, hogy valóban angol közvetítéssel eljutott hozzá az arabok fenyegetése arra az esetre, ha ő és a Bizottság tagjai valóban Palesztinába mennének. Bejelentette, hogy egyáltalában nem szándékoznak az UNO hősei, vagy mártírjaivá magasztosulni, azonban kötelességüknek ma-

A VARSÓI JIDDISCH SZINHÁZ

művészegyüttesének vendéglátója a ZENEAKADÉMIA KISTERMÉBEN. A nagy érdeklődésre való tekintettel, **küzkivánatra színre kerül,**

MISCHA BERNSTEIN fellépteivel,

február 22-én, vasárnap délután fél 4 órakor és február 23-án, hétfőn este 7 órakor

Das lustige Schneider'!

(A VIG SZABÓ) operett 3 felvonásban

Február 24-én, kedden este 7 órakor

Der Ibriger Ments

zenés életkép 3 felvonásban

Február 25-én, szerdán este 7 órakor

MAZEL TOV

operett 3 felvonásban

Febr. 28-én, vasárnap délután fél 4 órakor utóljára

MAZEL TOV

operett 3 felvonásban

Előkészületben egy szenzációs zenés vígjáték:

Kacagó órián, eredeti jiddisch dal, zene, tánc, humor. Ötvenen nézte meg!

Jegyek a Zeneakadémia pénztáránál: 10-11 2-ig és d. u. 4 órától

JEGYEKRŐL ELŐRE GONDOSKODJON!

radikalanul eleget tesznek. Tényleges Palesztinába utazásuk a palesztinai biztonsági helyzetükről és más tényezőkről függ. Mindenesetre az angol

kormány hívására a Palesztinába utazás előtt a Palesztina Biztonság Londonba megy, hogy ott az angol kormányai közösen tárgyalásokat folytasson.

A Trusteeship bizottság február 18-án kezdi meg tanácskozásait Jeruzsálem helyzetéről

Mint ismeretes az UNO döntés Jeruzsálemet és környékét kivette a két palesztinai állam fenntartásából és UNO vezetés alatt álló önálló területnek nyilvánította. Ennek szerződését a Trusteeship Bizottság van hivatva megállapítani, amelyik február 18-án fog foglalkozni először munkabizottságának ezirányú jelentésével. E jelentés szerint az UNO-nak kell biztosítani Jeruzsálem államterületi sérthetenségét és különleges nemzetközi kormányzatát. Ezek erőszakos megváltoztatására irányuló cselekmények esetében a Biztonsági Tanács a döntő szó. A város államot teljesen demilitarizálják és csak a kormányzó által létrehozott különleges rendőri alakulatok feladata lesz a város belső rendjének a szent helyeknek és vallási épületeknek biztosítása. A rendőrségnek nem lehetnek tagjai a palesztinai zsidó, vagy arab államok polgárai. A kormányzót az UNO három évre választja, de megbízása többször is megismételhető. A kormányzó nem lehet a város lakosa és semmiféle sem kerülni ki a zsidók, vagy az arabok köréből. A végrehajtó hatalom legfőbb öre és csúcsa a Trusteeship Bizottságának van alárendelve. A városi törvényhozó testülettel

szemben önálló intézkedési joga is van abban az esetben, ha ennek szükségét éri. Működésében törvényhozó testület segítő, amelynek megválasztásában csak azon jeruzsálemi polgárok vehetnek részt, akik nem vették fel sem a zsidó, sem az arab állampolgárságot. A törvényhozó testületnek egyenlő számú zsidó és arab tagja lesz. A zsidó és arab államok polgárai, valamint bárholonnan jövő zarándokok beutazási engedélyt kaphatnak a városba, amennyiben azt az általános biztonsági helyzet megengedi. A bevándorlás kérdését a Trusteeship Bizottság később rendezi. A hivatalos nyelv a héber és az arab, kisegítő nyelvek: az angol és a francia. Gazdasági tekintetben a város állam a gazdaságilag egységes palesztinai állam keretében tartozik, de önálló központi bankkal rendelkezik és saját maga is köthet nemzetközi gazdasági szerződéseket. Jeruzsálem helyzetével kapcsolatban Ben Gurion kijelentette, hogy az új Zsidó Államnak nem lesz fővárosa, mert a zsidóság csak egy fővárost ismer és ez Jeruzsálem. Mindaddig, míg az ősi város nem térhet vissza a Zsidó Államba, csak kormányzati székhelyet jelölnek ki.

(GELLÉRT)

Zsidó Világkongresszus Magyarországi Tagozata

(Budapest, V., Wekerle Sándor-u. 7.)

Az alant felsorolt személyek iránt külföldről érdeklődés érkezett. Kérünk mindenkit, aki nevezetlekről felvilágosítást adhat, közölni azt hivatalunkkal (V., Wekerle Sándor-utca 7 sz, telefon: 180-000) szombat és vasárnap kivételével délelőtti 9-1 óra között.

Sorrend: a címzett neve, külföldi megadott lakcím.

Kopelsohn Harry, 18 éves. Bukarestből indult Palesztinába, augusztus 16-án Budapestre volt.

Goldberger Lea, 1935, Alice 1941 és Gizella 1907.

Rosman Horovitz de Reoz Vilma, Olaszliszka, Budyovszky-u.

Brüst Julia, Bpest 1913, hozzátartozók.

Treaciner Mór, Imre, dr. Katona Jenőné, Rákosszentimre, Nap-u. 27.

Bimbi Jenőné, Rosner Margit és Bimbi Dezső.

Berger Jenőné sz. Rosner Leake.

Friedmann Rozsi, Magda és Káthe, Debrecen.

Stein Lajos 1930, Szatmár.

Kende Márta Mária és Magdolna Anna.

Lénárt Béla, 63 éves és Julianna, Budapest.

Schreiber Chaja, 1935, Sanok. 1946-ban Budapestre jött.

Róth Józsi 17 éves és Elvira 16 éves, Gemesz.

Hatvani Béláné Taussig Klára, Bács 1877, deportáltak.

Kiklanin vagy Shmilovitz Mózes, 1928 Budapest.

Schachmann-né Hatász Olga, Kálca 1897, Budapest, Föld-u. 79.

Wiener Nirka 1936, Palesztina 1944-ben Dohány-u. 46, gyermekotthonban volt.

Fuchsné Sester Fany 1902.

Czukur Miklós 1905 vagy 1907, Hordavör (2).

Englander Izák 1904, Tokaj.

Fuchs Lajosné Hertstein Mária 60

Noémi, Ungvár, Olasz-u. 1.

Stern Sándor 23 éves és Eva 25 éves, Bonyháza.

Hartstein Bernát és Róza 51 éves, Munkács.

Weinstock Ernőné sz. Ungár Irén és leánya Agnes, Hajdúszoboszló.

Blitz László és Gyuri, Bp., Sip-u.

Blitz Dezső 1900, Budapest, Wesselenyi-u. 11.

Müller Mosche 1926, Ganic, Bpest.

Biedak Hela 1920, Sosnowice, Bp.

Testler Aranka, Koloskóvá Mezőgazdaság, Virga o Lora (2).

Friedmann Edit, Bp., Lujza-u. 8.

Winter Helén, 1938-ban Lengyelben lakott, Budapest.

Blifflé Abraham, Budapest.

Kepcsné Bumburger Katalin, Eger, Mexikóból került Magyarországra.

Schwartz Miklósné Braun Erzsébet, Budapest, Laudon-utca 7.

Braun Andor 1915 Bp., Laudon-u. 7.

Fischer Adolf 1917 Csemány és fia Hardy, Bukarestből jöttek Budapestre 1917 decemberében Bpsten voltak.

Vári Rittersporn Ferenc 1891, Lohocse, Szabolc.

HIREK

— **Izraelita vallásos félóra.** Kedden, február 17-én 1/8 órakor dr. Weisz Miksa debreceni főrabbi beszélt a rádióban a vallásos félóra keretében. Karvaly László kántor énekelt, az énekkart Fraknói Károly karnagy vezényelte.

— **Dr. Rácz Zoltán az izraelita tábori lelkész vezérője.** A magyar honvédelmi miniszter az izraelita tábori lelkészet vezetésével f. évi február 1-i hatállyal dr. Rácz Zoltán főrabbi bizta meg. A most ki-nevezett vezérő, dr. Rácz Zoltán 1905-ben született, tanulmányait a budapesti Rabbiképzőben és a budapesti Tudományegyetemen végezte. Pályája kezdetén Lovasbényiben, Enyingen, majd Egerben volt főrabbi. Hívóval együtt Auschwitzba került, ahonnan szerencsésen hazajutott. Azóta a Pesti Izr. Halközség kórházának lelkesi szolgálatát látta el. Új tisztségében való működése elé nagy bizalommal néz a magyar zsidóság.

— **A Magyarországi Izraeliták Országos Irodája Intéző-Bizottsága** által a volt budapesti zsidó központi bizottságnak a deportálások ügyében tanúsított magatartásának, valamint dr. Munkácsi Ernő ellen dr. Fisch Henrik által előadottak kivizsgálására kiküldött leltagú bizottság folyó évi február 19-én, délután 3 órakor folytatja az ügyben a vizsgálatot.

— **Templom ujjáavatás Zuglóban.** Február hó 20-án d. u. 5 órakor a péntek esti istentisztelet keretében ujjá-avatja dr. Bernát Miklós rabbi a templomulást következtében lezárt zugló imaházat.

— **Bartos Gyula ünneplése.** Mult szombaton délelőtti megjelent a Dohány-utcai templomban a Tóra előtt Bartos Gyula, a Nemzeti Színház örökös tagja. A művészi jubileumát ünneplő nagynevű színészt dr. Kalona József rabbi köszöntötte abból az alkalmából, hogy fél évszázada át a magyar színház szolgálatában s 40 éve teljesíti hivatalát az ország első színpadán. Hangzatos, hogy Bartos Gyula hűség, jó zsidó és hívő lelki vallásos ember. Beszéde végén bensőséges szavakkal áldotta meg a könnyekig meghatott ösz művészt. Az istentisztelet után a templomlátogatók szerencsekívánataikkal halmozták el Bartos Gyulát.

EGYEDÜLLŐ NŐ magános háztartását vezetné. Cim: Almási-tér 3. V. emelet 5.

NOÉMI

penzió és Széchenyi-bejelen ujonam berendezett

GYERMEKOTTHON-A

egész évben nyitva. Elsőrendű orvosi ellátás. Érdeklődés: Felső-utca 11. II. Agnes-utca 3 Telefon: 16-18-12.

PAPIR, IRÓSZER

üzleti könyvek, kartotékok, amerikai naplók és átiró könyvek. **WEINBERGER ÉS FEJERNÉL**, VI., Deák-tér 6. (Anker-palota). Telefon: 426-613.

Trafik-kezelő kerek

negyvenezer forint kaucióval. Jelentkezés Pável Ernő, Klauzál-tér 15. II. 19.

Perfekt főzőnő

négyesemélyes háztartás önálló vezetéséhez keres zsidó család. Bácsmód elsőrendű. Leveleket „Megbízható, jobb nő” jellegre a kiadóba.

ÓRÁKONYVELESRE AJÁNLÓK

cönyvesen elsőrendű praktissal, alismert megbízható „Mérlegképes főkönyvelő” jellegre a kiadóba.

KÖZÉPKORI, intelligens

NEVELŐNŐ BEJÁRÓ

Ellátást keres fél vagy egész napra. Esztétik kis háztartás vezetését vállalná. „Hosszu gyakorlati” jellegre a kiadóba.

VIDÉKI VÁROSBAN bor- és sörkereskedés keres mérlegképes könyvelőt vagy könyvelőnőt. Érdeklődés telefonon: 201-445 vagy „201-445” jellegre a kiadóba.

Bejárónő, fiatalabbat

ebédfőzéshez, egy személyre felveszek. Szombattartót. Takarítás nincs. Jelentkezés: Schönwald Rózi nő divatszalon, VII., Wesselenyi-utca 27. II. 6.

ALFÜLDI NAGYVÁROSBAN, textil és konfekció iparomhoz penztársat keresek. „35 éves” jellegre a kiadóba.

PALESZTINAI egyetemi hallgató héber, angol nyelvórákat vállal. „Eredeti kiejtés” jellegre a kiadóba.

TANULÓLÁNY FELVÉTELEK

dr. Alpárné nőruha szalonjába, IV., Váci-utca 9.

TANÍTÓKÉPZŐS LÁNY délelőtti

gyermek mellé elmenne. „Gyermekekért 25” jellegre a kiadóba.

TÁRSBERLETI v. ALBÉRIETI

üres szobát keres, konyhasználattal magányos nyugdíjas nő. Vörösmarty-u. 46. II. 17.

SIRKÓ LÖWY-nél BUDÁN

II., Fő-utca 79 (Ganz-utcai vill. megállónál). Leszállított árak!

— A Szocialista-Cionisták (Ichud-Mapáj) Pártja legközelebbi összejövetelén, február 23-án (Fürest Sándor u. 21/b, délután 6 óra) *Benoschofsky* Imre dr. budai főrabbi ad elő „Szédekről, zsidókról és deportáltakról” címmel. Közreműködik Demján Éva előadóművész.

— Dr. Gellért Endre és dr. Richmann Mózes előadásai a Bethlen-téren. A Bethlen-téri templomkörzet kulturális bizottsága az elmúlt szombaton délután rendkívül látogatott előadást rendezett. Nádor Jenő bizottsági elnök megnyitó beszéde és dr. Schwarz Benjámin bevezetője után dr. Richmann Mózes professzor tartott előadást a zsidóság mai problémáiról. Felkai Jenő intézőbizottsági vezető üdvözlő szavai után dr. Gellért Endre tanfelügyelő tartott előadást az új zsidó állam mai helyzetéről, gazdasági és külpolitikai vonatkozásairól és a közeljövőben várható fejleményekről. A termet zsufolásig megtöltötte közönség lelkes elismeréssel fogadta a tanulságos előadásokat.

— A III. „Szombat este” Debrében. A debreceni zsidóság nagy kulturális megmozdulása: a „Szombat este” című előadássorozat harmadik állomáshoz jutott el február 7-én. Grünhut Henrik tanár előadásával: „A két nagy ismertetésről: a Bibliáról és a Talmudról”. A hitközség tanácsa természet szorongásig megtöltötte a tálsház főnyíl közönség és mély áhítattal szivta magába a zsidó szellem szépségeit. Az előadáshoz dr. Weisz Miksa főrabbi mondott leendőket bevezetőt. Halász József főkantort irányításával szombati dalokat énekelt a közönség, s a Mizrahi gyermekotthonának leánykorusa határos melodramát és szép héber dalokat adott elő. Brück Emil zongoraművész értékes közreműködésével.

A MOADON IVRIEN (Arany János-utca 29.) szombaton, február 21-én d. n. 145 órakor elvált dr. Jehuda Spiegel tart előadást „T. kufat bálchija hál nist bálshofit habrit” címmel. Minden héberrel tudó előadónkat szeretettel várunk.

— Dr. Buk Miklós előadása. A Keren. Kajemeth Leisrael magyarországi irodájának rendezésében február 19-én, esütőlőkön d. n. 6 órai kezdettel a Magyar Cionista Szövetség helyiségében (V. Arany János-u. 29. I. em.) dr. Buk Miklós, a M. C. Sz. volt főtitkára, aki most érkezett Erecből, „Harc és építés Palesztinában” címmel tart előadást.

— Bar-mievo. Vámos Henriknek, a dohányutcai templom vezető előjárójának unokáját, Vámos Róbertet február 21-én a Dohányutcai templomban a délelőtti 10 órakor kezdődő istentisztelet keretében avatják fel a zsidó élet közösségébe.

— Dr. Baracs Marcellné ünneplése. A Magyar Izraelita Nőegyletek Országos Szövetségéhez tömörült Nőegyletek tagjai helyenves születési évfordulója alkalmával köszönteni kívánják dr. Baracs Marcellné, aki a Minosznak alapítása óta mecszakítás nélkül vezetője E célból február 22-én, vasárnap délelőtti fél 12 órakor a Pesti Izr. Hitközség dísztermében (Sip-u. 12. II. e.) ünnepi ülést tartanak.

— Bori emlékest. A munkaszolgálatosok bori csoportja nagysikerű emlékeztetőt tartott a Zenekademián. A lista jövedelmét a Cserevénkán meggyilkolt boriak hozzátartozóinak juttatták. A nagysikerű előadáson felléptek: Péchy Blanka, Ferenczi György, Kelti László, Ráthonyi Róbert, Vidor Ferike, Tordai Judit, az Operaház számos tagja és sokan mások. Zongorán Bondi György kísérte a műsört.

— A „Hanna” Gyermekmenza és Napköziotthon folyó hó 23-án, hétfőn d. n. 6 órakor jótékony célú műsoros tea-délután rendez az Orth. Izr. Hitközség dísztermében (VII. Dob-utca 25.).

— Az „Áhávász Réim” országos felebarátai szeretet egy-let február 24-én, kedden délután háromnegyed 6 órakor tartja rendezési közgyűlést a pesti izr. hitközség székházának dísztermében (Sip-utca 12. II. em. 33.) melyre az egyesület tagjait és pártfogóit meghívja.

— Házasság. Brüll Zsuzsanna Klára Kiskunfélegyháza és Salamon Zoltán Kalocsa, házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Bischitz Elna és Bajor Béla, a HAPOEL Munkás Sport Egyesület ügyvezető elnöke, folyó hó 12-én 1412 órakor a Dohányutcai templomban tartják esküvőjüket. (Minden külön értesítés helyett.)

— Eljegyzés. Grosz Annuska Nyiregyháza és Zóber László Buj. jegyesek.

— A zentai zsidó hitközség emléktáblával jelölte meg öt zsidó fiatalember sirját, akiket a legelső s egyben legemlékezetesebb bácskai vérengzés idején végeztek ki. Mindegyik emléktáblán a név és kor után a következő szöveg áll: „A zsidók legsötétebb korszakának első áldozatai. 1941. XI. 13.”

ÉGYEDULÁLÓ orriembernek szépen butorozott utcai szoba március 1-re kiadó. VI. ker. Szondy-utca 56. I. emelet 15.

— A Varsói Jiddisch Színház társulata estéről estére kiróbbanó sikerrel játszotta az „A Harcz wus benkt” (Ággódó szív) című zenés életképet. A darabról a bemutató alkalmából már beszámoltunk, ezúttal a siker főosztályosának, Karola L. Hellernek alakításáról akarunk néhány sorban megemlékezni. Karola L. Heller egy anyát játszik a művészi átélés olyan izzásával, mely messze túlnő a darab keretein. Alakításának főderme, hogy nem a már sablonossá vált és gicces „jiddisch Mamma” újabb változatában lép elénk. Merőben új felfogásban játssza az anya szerepét. Nem egy anyát játszik a sok közül, hanem „az anyát”, mindnyájunk édesanyját. Könyvei, melyeket el-sír, nem glicerines műkönyvek, hanem az átélte fájdalom paroxizmusában elrejtett gyöngyszemek. Karola L. Heller ebben a szerepében az örök édesanyját mintázta meg s ez művészetének legnagyobb dicsőlete. Mello partnere Misa Bernsteinnek, aki ezúttal is művészetének legjavát nyújtja.

A miskolci zsidóságnak nagy eseménye lesz a Varsói Jiddisch Színház művész együttesének kőnapos vendég szereplése a miskolci Nemzeti Színházban. Február 19-én, esütőlőkön a Mazel tov, 21-én, szombaton a Mazel in Liebe című operettek kerülnek színre.

— Az Újpesti Izr. Hitközség Beniczky-utcai kultúrterében február 17-én, kedden este 7 órai kezdettel M. N. Nosinna Keren-Hajezod ereci központjának delegátusa tart előadást „Erec Jiszrael jelene és jövője” címmel. Az előadás keretében egy ereci filmet mutatnak be.

Ivrit nyelv szakszerű tanítását elvállalom. „Perfekt héber” jelígre a kiadoba.

Bejáró minden-es-főzőnőt keresünk reggel 9-től 4-ig. Lakást nem adnak. Jelígre: „Nagyon megbízható keresünk.”

Ügyes fehérneművarrónő házaspár ajánlkozik, otthon is vállal. VIII. Lévi Ózskár-utca 37. Ügyes STEINERNE.

NEVELŐNŐK angol, francia, német diplomás nők legmegbízhatóbban „Pedagógiai” Eötvös-utca 4/b. Tanárné Személyes tárgyalás.

A Vac

sportolók munkájában is erősen tevékenykedtek. Tömegszakszervezetek egyik erősege dr. Brie a kedvű pálya bajnokaként, kezvélte az országos esztendő 5-ik helyezettjét, az FTC. Fancsát a csak 3 órással nővér közlelem után jutott a kibővülő Bicskei létesítmény.

Ökölvívó szakszervezetünk most szombati esztendőként a debreceni városok ellen a VAC ökölvívó 8-0 arányban legyőzték a vendégseregünket.

Varrógépek

ipari és háztartási célra. Kőcsönzés, javítóműhely.

GYERMEKKOCSIK

nagy választékban, Baehrach, Dohány u. 68. Tel.: 222-687.

FŐZŐINAS, a háztartás minden ágában jártas, 20 éves gyakorlattal, elsőrendű bizonyítványokkal, elhelyezkedne magányos úrnál, vagy házaspárnál. „Ügyes 50” jelígre a kiadoba.

KISEBB HÁZTARTÁSBAN vagy gyermek mellé (anyakoriattal) elhelyezkedne fiatal asszony. „Musz. 4284” jelígre a kiadoba.

Ismeretség hiányában

ezuton keres férjet 43 éves szerény, jómeglelő-nésű özvegy doigozó nő,

Vagyonom nincs, de lelkiemben gazdagnak érzem magam. Előadása, segítőlétszám lennék a tisztességes, dolgozó embernek, aki éppen ezt keresi. Válaszokat „Gyermek nem akadály” jelígre Blocknerhez, Bajessy-Zsilinszky-ut 33.

OTTHONRA VÁGYÓ, orthodox, 24 éves, árva orrlány férjhezmenne hasonló zsáneru, komoly orhoz, 30—38-ig. „Hozomány nincs, 4289” jelígre a kiadoba.

35 ÉVES, esinosnak mondott, középmetellű, barna asszony, vagyok. Férjhezmennek iparoshoz vagy kereskedőhöz. Vádkre is, gyermek nem akadály. „Gazda asszony” jelígre a kiadoba.

NŐSÜLNE 36 éves, önálló kereskedő főhírelti lakással. Keresi hozzáillő, intelligens, esinos, üzleti érzékkel bíró, jól szituált leány vagy gyermektelen özvegy ismeretséget. „Szombattartó, 30-ig” jelígre a kiadoba.

NŐSÜLNE jólsituált, független, minden információt kibiró, 37 éves, önálló fővárosi kereskedő. Kéri minden tekintetben hozzáillő, vallásos érzetű, üzletet kedvelő nők kiérdítő választát. „Lehet vidéki is 30-ig” jelígre a kiadoba.

Mielőtt haját festeti vagy daueroltatja RENCZES fodrász- és hajfestőmesternek VI. Csengery-utca 84. Hajmunkák. Pedikúr.

SIRKŐ PFEIFER és HESZKI Somogyi Béla-út 3/c.

DAVIDOVICSNÉ

házaságközvetítő irodája
Erzsébet-körút 35., III. 12. dcl.
után 4-től, komoly, előkelő
megbízások.

MAGÁNHIRDETÉS. 28 éves
izr. leány, hozománnyal férj-
hezmenne, 40—45 éves kiske-
reskedőhöz vagy tisztviselőhöz.
„Tavaszi” jelígre X., Zalka
Máté-tér, Rónai hirdető.

„SZÉP FALUSI ÉLET”. Leve-
lét későn kaptam. Közlje cí-
mét a szerkesztőségbe. „Arany-
kalász” jelígre.

Műszaki vállalatomhoz

közreműködő társat keresek

izr., intelligens, 50 év körüli,
főszituált úr, rutinizott ke-
reskedő személyében, esetleg
benősüléssel. „Közös szimpátia”
jelígre a kiadóba.

Keresünk

csinos, jócsaládból való, jó-
módu, nem akárcsi hugunknak
biztos egzisztenciával bíró úri
férjet, 54—58-ig. Jelíge „Hat-
vanczer” a kiadóba.

50 éves, nagyon csinos uriasz-
zony, lakással, tizezerrel
férjhezmenne
egzisztenciával bíró, idősebb,
finomlelkű, igazi uriemberhez.
„Kellemes jó feleség” jelígre
a kiadóba.

EGYEDÜLMARADT, 55 éves,
közepmagas, jól szituált, testi-
leg, lelkileg fiatalos, egészséges,
minden információt kibíró
nagykereskedő vagyok. Keresem
azonban házasság céljából egy
egyszerű, természetű, lelkileg
gazdag urinő ismeretséget.
„Gyermek nem akadály, 4292”
jelígre a kiadóba. Közvetítő
díjazok.

A HAPOEL M. S. E. hírel

Futball. Labdarúgók t. h. 15-én,
vasárnap, barátságos edző mérkőzést
játszottak a Telefontyár csapata el-
len, a Széni-utó B. Vasutas pályán.
A Telefontyár csapata a mérkőzést
4:2 (1:0) arányban nyerte meg.

Ping-pong. Asztali teniszcsapatunk
egyetemesen edzők a jövő héten
meginduló csapatbajnokság második
fordulójára, melynek megnyerésére
nagy esélyük van.

Torna. Több mint ezer bennszü-
lt szorgalmasan készül a „Jóna Ha-
podar”-on levő tornabemutatóra.

Atlétika. Atlétikai szokásbányánk
vezetője Fenyő Márton a huszas évek
közvetlen atléta és ezen sportág ki-
emelkedő szakembere vette át.

USZÁS. Uszókink tevékenysége hirtel-
len növekedik. Edzéseinkre a Mar-
kó-szigeti fedett uszodában várjuk.

Schulz Jenő

cég

Órák-ékszerész (óránjavítás)
VII. Wessely-utca 8., a régi házban

Gergely Miklós

aranyműves és ékszerész
VÉTELI Tel.: 422-343. ELADÁS!

Akik jelígés hirdetésekre

között válaszaikat személyesen hozzák be a kiadóhivatalba, leve-
leiket a hivatal ajtaján felszerelt levélszekrénybe is bedobhatják.

ZSIDÓ URIKÖRÖK legmegbízhatóbb
házaságközvetítője
GOLDNÉ
VII. Alsóerdősor 8. sz. 2.
Telefon: 221-349

Jólmenő üzlettel férjhez-
menne 40 éves, intelligens nő,
komoly, hozzáillő urhoz. „Zs-
meretség hiányában” jelígre
a kiadóba.

30—40 év közötti, szép, szűke,
kékszemű
intelligens leányt
elvenne

jó jövődelmü uriember. Jelíge:
„Lakás van, 4251”.

Palesztinából hazatért

40 éves, több nyelvet beszélő
műasztalos megőssülne, vagy
benősülne. „Visszamehetünk”
jelígre a kiadóba.

Élettársat keresek

magas, igen jómegjelenésű, 38—40
éves korú, gyermektelen urhoz
személyében, aki szintén jó anyagi
körülmények között van. Jelíge:
„Özvegy lettem, nyugodt életre vá-
gyom” jelígre a kiadóba.

26 éves, jó állásban lévő izr. urilány

szépen berendezett 3 szobás
lakással férjhezmenne, jómeg-
jelenésű, biztosállású fiatal-
emberhez. „Lehet vidéki, 800”
jelígre a kiadóba.

38 éves dolgozó nő, önálló keresettel,

kétszobás lakással,
ingatlannal, némi készpénzzel
házasságot kötne, intelligens
férfivel. „Szeretlekre vágyom
1948” jelígre a kiadóba.

20 éves csinos hugom részére

keresek önálló
iparos vagy kereskedő
férjet
„24—30-ig” jelígre a kiadóba.

Férjhezmenne

szerény, házas, musz. özvegye
40.000 Ft vagyonnal, lakással,
jóléti, korrekt urhoz. 40—50-
ig. „Lehet szombati” jelígre
a kiadóba.

SZOMBATTARTÓ, egyedülálló,
45 éves kereskedő benősülne
üzletbe, fehérneművarrodába,
piaci üzletbe, vagy elvenné azt,
aki állásba helyezné. „Pénzrel-
rendelkezem” jelígre a ki-
adóba.

Társaságban legdiszkrétebb házasság

közvetítő. **Doktorné**
Király-utca 57. I. 3. Telefon: 421-930

Auschwitzből hazatért

csinos, középkorú nő, főberleti laká-
sai, rendelkező, férjhezmenne 55—60
év közötti önálló iparoshoz vagy ke-
reskedőhöz, vidékihez is. „Senkim
nincs” jelígre Propaganda hirdetőbe,
Teréz-körút 50.

LAKATOS iparigazolvánnyal
69 műhelyrel rendelkező gyer-
mektelen musz. özvegye meg-
ismerkedne 40—48 éves
iparossal házasság céljából.
„Dolgozó nő 39-es” jelígre a
kiadóba.

Jómódu, csinos, 42 éves asszony műszaki üze- mébe benősülhet

rendes, jómegjelenésű férfi
ötvenig! Érdemes 1500” jel-
ígre a kiadóba.

CSINOS, 37 éves gyermektelen musz. özvegye,

50.000-rel, 2 szoba összkomfor-
tos berendezett lakással 48-ig
intelligens férjet keresek. Be-
nősülés is lehetséges. „Komoly”
jelígre a kiadóba.

FÜTVONALON levő berende- zett üzletbe

órás benősülhet.

Tulajdonos 29 éves csinos
leány. „35—45-ig” jelígre a
kiadóba.

Megnősíteném

37 éves önálló iparos fiatalle-
nyűt öcsém, akinek dunántúli
nagyvárosban van jólmenő be-
rendezett műhelye. Kérem azon
30—32 éves, jó háziasszony vá-
laszát, kinek legalább 15 ezer
forint hozománya van. „Csa-
ládi élet 4239” jelígre a ki-
adóba.

34 éves önálló vidéki vegyes- kereskedő, jómögalmu üzlettel

megismerkedne házasság cél-
jából házas, falusi életet ked-
velő 28 évnél nem idősebb
leánnyal vagy gyermektelen
musz. özvegygel. „Tavasszal
34” jelígre a kiadóba.

Jólsituált, csinos főtiszt- viselő, ezer fizetéssel, főber- leti lakással, férjhezmenne öt- venes, komoly egzisztenciájú, jómegjelenésű urhoz „Intellek- tuálhoz” jelígre a kiadóba.

URI KÖRÖKBE bejáratos
szabadkénél címét kérem a
kiadóhivatalba „4236” jelígre.

A zsinagóga naptára

Február 19, csütörtök: Adar
9, péntek: 10, szombat: 11, va-
sárnap: 12, hétfő: 13, kedd: 14,
szerda: 15, csütörtök: 16.

Szombaton, február 21-én heti
szidra: Tőceve, háflóru: Ezekiel
XLIII, 10—27.

IMADÓK:

Ima- házak	Pén- tek		Szombat		Hétköz- nap	
	este	reggel	este	reggel	este	reggel
Dobány	7/46	7/10	7/46	7/10	7/46	7/10
Rumbach	7/46	7/10	7/46	7/10	7/46	7/10
Bethlen	7/46	7/10	7/46	7/10	7/46	7/10
Csáky	7/46	7/10	7/46	7/10	7/46	7/10
Dózsa	7/46	7/10	7/46	7/10	7/46	7/10
Nagyfuv.	7/46	7/10	7/46	7/10	7/46	7/10
Páva	7/46	7/10	7/46	7/10	7/46	7/10
Zugló	7/46	7/10	7/46	7/10	7/46	7/10
Füvárva	7/46	7/10	7/46	7/10	7/46	7/10
Leányvár	7/46	7/10	7/46	7/10	7/46	7/10

Péntek esti gyertyagyűlés:
5 órakor.

Budai istentiszteletek.
Február 20-án, pénteken este
egynegyed 6 órakor; február
21-én, szombaton délelőtti fél
11 órakor; február 21-én, szom-
baton délután fél 5 órakor
Oneg Sabbat a III. Zsigmond-
utca 49 sz. alatti tanácssterem-
ben. A II. Torockó-utca 6/B
sz. alatti imaházban szombaton
reggel fél 9 órakor; hétköznap
reggel egyenyed 8 órakor
(Tóráolvasó napokon 7 órakor).
Istentiszteletek helye: III.,
Kunfi Zsigmond-utca 49; XI.,
Boeska-út 37; II., Torockó-
utca 6/B és péntek esteként
II., Fő-utca 12 sz. alatt.

Óbudai istentiszteletek kez-
dele a Lajos-utcai templomban:
péntek este egyenyed 6, szom-
baton délelőtti 9 órakor.

A Zsidó muzeum a tél hónapok alatt zárva

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal
VII. Sip-12. — Telefon: 421-930.

Kiadótulajdonos:

A MAGYARORSZÁGI ISRAELITAE
ORSZÁGOS IRODAJA

Felelős szerkesztő és felelős kiadó:

ROOZ REZSO

Beküldött kéziratokat nem örl-
zünk meg a visszaküldésükre
nem vállalkozunk

Előfizetési díjak: egész évre
48 Ft, félre 24 Ft, negyed-
évre 12 Ft. Takarékpénztári
csekk száma: 26.200.

Nyomatott a Globus nyomda mő-
vézet Rt. környékében
Budapest, VI. Aradi-utca 8

Fel. nyomdavezető: Margittay Antal